

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 145

פרשת וארא

שנת תשפ"ב לפ"ק

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

הוצאות הגליון נתנדב
ע"י אנ"ש היקרים

לע"נהר"ר חיים צבי
ב"ר משה אריה ז"ל
נלב"ע כ"ג טבת תשס"ה
תנצב"ה

לזכות הרה"ח ר' אפרים איל
[בן רבקה] פעפער שליט"א
להצלחה בכל הענינים ברוחניות וגשמיות

לְחַיּוֹת
בְּאֵזֶר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא
דְּעֵרְתִּידָא
לְאֵתְנַגְלִיא
לְעֵרְתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האזרות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
052.763.1800
B48148@gmail.com

פרשת וארא

"וידבר אלקים אל משה, ויאמר אליו אני ה'"
(שמות ו, ב)

"וידבר אלקים אל משה" – רבי מאיר אמר: משל למלך בשר-נדם שהיה משיא בתו, קרא לקרנני [בן עיר] אחד להיות סרסור ביניהן, התחיל מדבר בגסות כנגדו. אמר המלך: מי הגיס את לבך, לא אני הוא שעשיתך סרסור? – כך אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: מי גרם לך שתורה דברים הללו, אני הוא שגדלתי לך.
(שמות ו, ב, ג)

א.

(ח"א קצד)

מי שרוצה 'כבוד', הוא 'שוטה'.

כי למשל: 'שר גדול' שלח 'פקיד', לעיר אחד מהעירות שלו למקום רחוק, וה'פקיד' הנ"ל לקח לעצמו שם כל ה'כבוד'.

כי הערלים לא ידעו שהוא 'עבד השר', וסברו שהוא בעצמו ה'שר', וכשהיו צריכים אליו היו נופלים לפני רגליו, ונותנים לו כל ה'כבוד', והיו קוראים אותו עם כל הפנויים של 'כבוד' השיכים לה'שר'.

פעם-אחד בא ה'שר' בעצמו לשם, ובא ה'פקיד' לפניו, ושאל לו על עסקי המדינה, ומדוע אלו הערלים אינם עובדים עבודתם?

וקרא ל'שוטר' אחד, ושאל אותו ה'שר' על עסק העיר'.

וה'ערל' ה'שוטר' לא הפיר את ה'שר', רק את ה'פקיד', ותכף נפל לרגלי ה'פקיד', וחלק לו כל ה'כבוד' השיך לה'שר', והשיב לו על עסק שאלתו.

אזי נתהפכו פני ה'פקיד' כשוליי-קדרה, ונתביש מאד, כי אין בזיון גדול מזה, שבעיני ה'שר' נותנים לו 'כבוד' הזה.

כמו-כן: עקר ה'כבוד' הוא רק מה'דבור' – כי איבר מהאדם, כגון 'יד', אינה יכולה לחלק לו 'כבוד', כי גם אינו נפר ב'ה'יד' בעצמה, תבנית האדם.

וכן אפלו 'פני האדם', אינו מיחד להאדם בעצמו, כי נמצא גם חיה שיש לה 'פני אדם', כגון 'קוף', ואין זה 'גדר האדם'.

ועל-כן אינו מקבל 'כבוד', כי אם מה'דבור', שבזה מבדל האדם מחי.

ועל-כן מאחר שעקר ה'כבוד' הוא ב'ה'דבור'. וה'דבור' הוא 'היכל המלך', כי "'היכל' ל' גימטריא 'אד"ני', בחינת ה'דבור', כמו שכתוב (תהלים נא, יז): **אדני שפתי תפתח**" (זהר בראשית כג: תקוני-זהר לב. לג. סח. קלז: ועוד).

אם-כן רוצה לקבל 'כבוד' ב'היכל המלך', ואין בזיון גדול מזה, כידוע בחוש, שבודאי יתביש העבד מאד כשיחלקו לו כבוד גדול לפני המלך, כנזכר לעיל במשל הנ"ל.

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יֶצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי, וְשָׂמִי ה' לֹא נֹדַעְתִּי לָהֶם. וְגַם הִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתְּם לְתֵת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן, אֶת אֶרֶץ מִגְרִיהֶם אֲשֶׁר גָּרוּ בָּהּ. וְגַם אֲנִי שָׂמַעְתִּי אֶת נְאֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'" (שְׁמוֹת, ג' ד')

ב.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל)

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם וְכו'" בְּאֵל שַׁדַּי" (שְׁמוֹת ג, ג) - זמן וגבול גלות.

"וְשָׂמִי ה'" (שם), פְּשִׁיזְפִּקוּ עַל דְּלִתֵּי רַחֲמִים קֹדֶם הַקֶּץ (אור-החיים שְׁמוֹת שם - עיר-שם) - זְהוּ הַתְּקַרְבוֹת הַזְּמַנִּים'.

"וְגַם הִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי וְכו', לְתֵת לָהֶם אֶרֶץ מִגְרִיהֶם" (שם שם, ד), "תּוֹתְבוֹתֵהוּן" (תרגום-אונקלוס על "מגריהם" - וְהוּא לְשׁוֹן: 'תְּשׁוּבָה'.

"וְגַם אֲנִי שָׂמַעְתִּי נְאֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - זֶה קוֹל'.

"מִגְרִיהֶם" - אֲסִיפַת הַנִּיצוּצוֹת בְּתִשׁוּבָה לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל ("מִגְרִיהֶם" לְשׁוֹן מְגוּרָה' אֲוֶצֶר' - דְּגַל-מְחַנְהָאֶפְרַיִם, פְּרֶשֶׁת וְאָרָא). "בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם, נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס" (תהלים קמז, ב).

(עין בפנים, באור מוהרנ"ת ז"ל על הראשי-פרקים של הפרשיות 'תולדות-ויצא').

ג.

(ח"א נו, ז)

גָּדַל ה'רַחֲמִים', תְּלוּי בְּגָדֵל ה'דַּעַת' וְכו'. וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד): "מֵאֲמַר פְּתוּחַ, נְאֻמַּן פְּשׁוּט".

"מֵאֲמַר פְּתוּחַ" - זֶה בְּחִינַת ה'תְּגָלוֹת הַדַּעַת', כִּי ה'דְּבוּר' הוּא ה'תְּגָלוֹת הַדַּעַת', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מְשַׁלֵּי ב, ו): "מִפִּי דַעַת

וְתִבְנוּנָה". וּב'מִצְרַיִם' שְׁהִיָּה ה'דַּעַת' בְּגָלוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ו, ג): "וְשָׂמִי ה' לֹא נֹדַעְתִּי לָהֶם" - הִיָּה גַם ה'דְּבוּר' בְּגָלוֹת (זֶהר וְאָרָא כה:), בְּבַחֲיִנַת (שם ד, י): "כְּבַד פֶּה וּכְבַד לְשׁוֹן".

וּכְשִׁיִּצְאוּ מ'מִצְרַיִם', שִׁיִּצֵּא ה'דַּעַת' מִהַגָּלוֹת - יֵצֵא וְנִפְתַּח ה'דְּבוּר'. וְזֶה בְּחִינַת "מֵאֲמַר פְּתוּחַ" - שְׁנִפְתַּח ה'דְּבוּר' וְנִתְגַּלָּה ה'דַּעַת'.

וְעַל-יַדֵּי ה'תְּגָלוֹת הַדַּעַת' - נִתְפַּשֵּׁט נְאֻמָּנוֹת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְנִפְרָשׁ שֶׁהוּא 'נְאֻמָּן', מִבְּטִיחַ וְעוֹשֶׂה, וְזֶה בְּחִינַת: "נְאֻמָּן פְּשׁוּט" - שְׁנִתְפַּשֵּׁט נְאֻמָּנוֹתוֹ כִּנְל'.

אָבֵל ב'מִצְרַיִם' שְׁהִיָּה ה'דַּעַת' בְּגָלוֹת - לֹא נִתְפַּשֵּׁט וְנִתְגַּלָּה נְאֻמָּנוֹתוֹ.

וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "וְשָׂמִי ה' לֹא נֹדַעְתִּי לָהֶם" - "לֹא נִפְרַתִּי בְּמַדַּת אֲמִתִּית שְׁלִי". שְׁעַל-יַדֵּי שֶׁלֹּא נִתְגַּלָּה ה'דַּעַת' ב'מִצְרַיִם', עַל-יַדֵּי-זֶה לֹא נִפְרָשׁ נְאֻמָּנוֹתוֹ כִּנְל' - כִּי ה'חֶסֶד' תְּלוּי ב'דַּעַת' כִּנְל'.

וְעַל-כֵּן הִיָּה גְּאֻלַּת מִצְרַיִם' עַל-יַדֵּי 'מֹשֶׁה', כִּי עִקַּר ה'גְּאֻלָּה' עַל-יַדֵּי ה'דַּעַת', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת טז, ו): "וַיִּדְעָתָם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם וְכו', "לְמַעַן יִדְעוּ" וְכו' (ויקרא כג, מג).

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יֶצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי" (שְׁמוֹת ו, ג)

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "חֲבַל עַל דְּאֲבָדִין וְלֹא מִשְׁתַּבְּחִין" - הָרִי כְּמָה פְּעָמִים נְגַלִּיתִי עַל אַבְרָהָם יֶצְחָק וַיַּעֲקֹב "בְּאֵל שַׁדַּי", וְלֹא הִרְהַרוּ עַל מַדוּתִי, וְלֹא אָמְרוּ לִי מָה שְׂמַךְ וְכו'. (סְנֵהֲדִין קוּיא רַש"י שְׁמוֹת ו, ט)

ד.

(ספורי-מעשיות, מעשה ח מרב ובן יחיד, בסוף)

וְנָסַע הָרֶבִי אֶל הַצְּדִיק, וְצָעֵק: חָבֵל!
חָבֵל! "חָבֵל עַל דְּאָבְדִין וְלֹא
מִשְׁתַּבְּחִין"! (סנהדרין קיא.).

ה.

(שיחות-הר"ן קנא)

הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל יוֹם שְׁלִישִׁי וְרִבְעִי (משבֹּעֵה-
בַּעֲטֻלְעָרַם, בַּסְּפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יג),
סֵפֶר בְּלִיל שֶׁבַת-קֹדֶשׁ.

אַחַר בְּרֶפֶת-הַמְּזוֹן נִשְׁאָר יוֹשֵׁב עַל שְׁלֶחֶנוּ
הַקְּדוֹשׁ, וּפְתַח פִּיּוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהִטְהוֹר
וְהִנּוּרָא, וְאָמַר אִזּוּ שִׁיחָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה
שֶׁהָיָה בָּהּ תוֹרָה קְדוֹשָׁה, בְּדַרְכּוֹ תָמִיד בְּרַב
שִׁיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת וְכו'.

וְאַחֲרֵיכֵן בְּתוֹךְ אוֹתָהּ הַשִּׁיחָה עָנָה וְאָמַר:
"אֵיךְ אֲנִי עוֹמְדִין בְּהַמַּעֲשֵׂה?"
וְכוּ' וְכוּ'. וְסֵפֶר כָּל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל יוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וְכוּ', וְאַחֲרֵיכֵן תִּכְף סֵפֶר הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל יוֹם
הָרִבְעִי וְכו'.

וּמַחֲמַת שֶׁהֵייתִי טְרוּד בְּדַעֲתִי מְאֹד לַחֲזוֹר
הַשְּׁתִי מַעֲשִׂיּוֹת הַנוֹרָאוֹת מִיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי וְיוֹם הָרִבְעִי, וְתִכְף חֲזַרְתִּי אוֹתָם עִם
אֲנָשִׁים שֶׁהָיָה שָׁם, לְבַל נִשְׁכַּח דְּבוּר מֵהֶם.
וּמַחֲמַת זֶה נִשְׁכַּח מִמֶּנִּי כָּל הַשִּׁיחָה
הַקְּדוֹשָׁה הַנ"ל שֶׁדִּבֶּר מִקֶּדָם - "חָבֵל עַל
דְּאָבְדִין" (סנהדרין קיא.).

שָׁבַח וְתַהֲלָה לְאַל־חֵי עַל הַנִּשְׁאָר לָנוּ,
שֶׁזְכִּינוּ לְזַכֵּר וְלִרְשֵׁם הַמַּעֲשִׂיּוֹת
הָאֵלּוּ וְכו'.

ו.

(חיי-מוהר"ן קסט - בַּעֲנִינְ הַסְּפָר-הַנִּשְׁרָף')

וְלָקַח שְׁנֵי הַסְּפָרִים, וְשָׂרְפָם שְׁנֵיהֶם [רבי
שְׁמַעוֹן תְּלָמִיד רַבֵּנוּ ז"ל].

אִי לָנוּ שְׁלֹא זְכִינוּ שִׁישְׂאָר אֹר הַזֶּה שֶׁל
הַסְּפָר הַזֶּה, וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ-הָרַבִּים גָּזְרוּ
עָלֵינוּ מִן-הַשָּׁמַיִם לְשָׂרְפוֹ.

וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: שֶׁזֶה הַסְּפָר לֹא יִהְיֶה עוֹד
בְּעוֹלָם. "חָבֵל עַל דְּאָבְדִין" (סנהדרין
קיא.) בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ-הָרַבִּים, אֲבָדָה שְׂאִינָה
חֲזַרְתָּ. וְאָמַר: שֶׁזֶה הַסְּפָר [הַנִּשְׂרָף הַנ"ל]
בְּהִכָּרַח לְשָׂרְפוֹ. וְזֶה הַסְּפָר "לְקוּטֵי מוֹהַר"ן,
יִהְיֶה נִדְפָס וְיִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם.

[יְמֵי-מוֹהַרנ"ת ח"א נו: וְלָקַח (רבי שְׁמַעוֹן) שְׁנֵי הַסְּפָרִים,
וּשְׁנֵיהֶם אֶחָד, דְּהֵינּוּ סֵפֶר אֶחָד בְּכַתִּיבַת-יָדוֹ הַקְּדוֹשָׁה,
וְסֵפֶר הַשְּׁנִי מֵה שְׂאֵנֵי הַעֲתָקְתִּי לְפָנָיו, וְשָׂרַף שְׁנֵיהֶם עַל-פִּי
פְּקֻדָּתוֹ. וְכִמְהָ דְמַעוֹת שְׂפָדוֹ רַבֵּנוּ ז"ל קִדְּם שִׁינְאָה הַגְּזִירָה
לְשָׂרְפוֹ, "חָבֵל עַל דְּאָבְדִין וְלֹא מִשְׁתַּבְּחִין" (סנהדרין קיא.).
כִּי אָמַר: שֶׁזֶה הַסְּפָר לֹא יִהְיֶה עוֹד בְּעוֹלָם, אוֹי! כִּמְהָ הָעוֹן
גֹּרֵם, כִּי עוֹנוֹתֵינוּ הֵטוּ אֵלָה, וְחֲטָאֵתֵינוּ הִסְתִּירוּ טוֹב כְּזֶה
מֵאַתְנָנוּ; הַמְּקוֹם יִנָּחַם אוֹתָנוּ מִהֲרָה, אָמֵן כֵּן יִהִי רְצוֹן].

ז.

(יְמֵי-מוֹהַרנ"ת ח"א כ)

כָּל מֵה שֶׁפְּתַבְּתִי מִמֶּה שֶׁעָבַר עָלַי, כְּאֵלֶּה
וְכְּאֵלֶּה עָבְרוּ גַם עַל שְׂאָר אֲנָשִׁי-
שְׁלוֹמֵנוּ, שָׂרְבָם בְּכֻלָּם הָיוּ לָהֶם מְנִיעוֹת
עֲצוּמוֹת וְנוֹרָאוֹת מְלַהֲתֶקְרֵב לְרַבֵּנוּ ז"ל,
בְּפֶרֶט בְּתַחֲלָתָם.

וְרַבִּים נָפְלוּ וְנִתְרַחֲקוּ עַל-יְדֵי הַמְּנִיעוֹת,
וְאָבְדוּ מֵה שְׂאֵבְדוֹ, "חָבֵל עַל
דְּאָבְדִין" (סנהדרין קיא.).

וְאֲשֵׁרִי לְהַנְּשָׂאִים, שֶׁהִתְגַּבְּרוּ וְהִתְחַזְּקוּ
וְשִׁבְרוּ כָּל הַמְּנִיעוֹת, וְנִתְדַבְּקוּ
בְּרַבֵּנוּ ז"ל, וְזָכוּ לָהֶם כּוּ', וְלְדוֹרוֹתָם, וְלְכָל
בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, לְעוֹלָמֵי עַד וְלִנְצַח-נִצְחָיִם.

"וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'.
וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל
שָׁדַי, וְשָׁמִי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם" (שמות ו, ביג)

ת.

(לקוטי הלכות, שבת ה, יז)

קדם מתן-תורה בתיב (שמות ו, ג): "ושמי הוי"ה לא נודעתי להם". כי אף-על-פי שדבר עם האבות בשם הוי"ה גם-כן, כמו שפרש רש"י (שם) - אף-על-פי-כן עדין לא היה באפשר לגלות ולהודיע להם בחינת שם הוי"ה, מחמת שהיה קדם מתן-תורה. כי קדם יציאת מצרים וקבלת-התורה, שנבחרו ישראל לעם-סגולה להשם-יתברך - לא היה עדין שם להשם-יתברך.

כי אי-אפשר לקרותו בשם הקדש' - כי אם: א) על-ידי ה'תורה', שהיא פלה שמה דקדשא-ברוך-הוא" (זהר יתרו צ: תקוני-זהר כו. ועוד). ב) ועל-ידי יציאת מצרים, על-ידי האותות והמופתים הנוראים אשר עשה במצרים ועל ים-סוף וכו', וכמו שכתוב (שמות ט, טז): "ולמען ספר שמי בכל הארץ" וכו'.

כי עקר התגלות שם השם, הוא על-ידי מעשה התחתונים, על-ידי האדם הבעל-בחירה, בשזוכה לעבד אותו יתברך באמת, ולשבר ה'בחירה', לבלי לבחור ברע, כי אם בטוב לעשות רצונו יתברך באמת - אזי דיקא נתגלה שם השם וכו'.

כי קדם הבריאה, לא היה להשם-יתברך שום שם כלל. ועקר הבריאה היתה בשביל-זה: בשביל לגלות שמו יתברך. כי כל העולמות מראש ועד סוף וכו', תלוי באדם-התחתון - כי עקר התגלות שם השם נעשה על-ידו דיקא.

ועל-כן במצרים שהיה קדם קבלת-התורה, ולא היה אפשר עדין לגלות שם השם על-ידי מעשה התחתונים, כי לא היה להם מצות ומעשים טובים עדין לזכות בהם - היה קשה למשה ענין זה, ושאל להשם-יתברך (שמות ג, יג): "ואמרו לי מה שמו, מה אמר אלהים".

כי היה קשה לו: איך אפשר לקרותו יתברך בשם, מאחר שהוא עדין קדם קבלת-התורה?

והשיב לו השם-יתברך (שם פסוק יד): "פה תאמר כו', אהיה" - אהיה - דא אנא זמין למהוי" (זהר ויקרא יא. אחרי סה:).

ולכאורה קשה: איך שיך אצל השם-יתברך "אנא זמין למהוי"?

אך בודאי השם-יתברך הוא "היה הוה ויהיה" [שעל-זה מורה שם הוי"ה. טור ושלחן-ערוך ארבע-חיים סימן ה; עץ-חיים א, א].

אך אי-אפשר לנו לידע מזה, כי-אם על-ידי קבלת-התורה - שאז נתגלה שם השם, שהוא שם הוי"ה ברוך-הוא, שהוא עקר שם השם.

אבל קדם קבלת-התורה, קדם שיש אתערוותא-דלתתא על-ידי מעשה התחתונים, שאז עדין אי-אפשר לגלות שם השם כו' - אז נקרא השם-יתברך בשם אהי"ה, שהוא בחינת: "אנא זמין למהוי".

שמקיים עולמו, על-שם העתיד - בזכות הצדיקים שעתידין להיות, שיעשו רצונו יתברך, ויגלו שמו וכבודו בעולם, וידעו כל באי עולם שיש רב ושליט היה הוה ויהיה שהוא מהוה כל העולמות מאין ליש.

בן, כמו שכתוב (במדבר יד, כב): "וינסו אתי זה עשר פעמים" וכו'.

ועל-כן היה חפץ לסלק עצמו משליחותו, כי תלה הדבר בענותנותו, כי היה קטן בעיניו ואמר (שמות ג, יא): "מי אנכי" וכו'.

ובל-זה בחינת 'אמת' - כי 'משה רבנו' בודאי דבר כל דבריו באמת ובענוה אמתית, אבל אף-על-פי-כן הקפיד השם-יתברך עליו, כמו שכתוב (שם ד, יד): "ויחר אף ה' במשה" וכו', והכריחו לילך.

כי כל אלו הדעות והסברות של משה, שהיה למאן בשליחותו - הכל נמשך ונשתלשל מה'אמת של המלאכים, שקטרגו ואמרו שלא יבא האדם, כי "מה אנוש כי תזכרנו" וכו' (תהלים ה, ח), כי "עתיד למהטא קמוך ולארגזא קמוך" וכו' (זהר בראשית כה.). ש'מ'זה הקטרוג' - כל 'בח היצור-הרע'.

ואפלו צדיקים גדולים גמורים, צריכים יגיעה רבה, לברר דעתם מסברות הנמשכים מ'זה הקטרוג' וכו'.

ומ'זה נמשך מה שאמר משה (שמות ה, כב): "למה הרעתה וכו' למה זה שלחתני" - ש'זה נמשך על-ידי עצם המחלקת של החולקים, שהם דתן ואבירם שיצאו נצבים לקראתם ואמרו (שם כא): "יירא ה' עליכם וישפט" וכו'.

וגם לפי דעתם דברו באמת פאלו הם מקנאים על צרות ישראל, כי כל הפגמים שב'עולם, בפרט כל מיני מחלקת - נמשך רק מ'פגם האמת' ה'נ"ל, שמשם כל הבחירה. ועל-כן אפלו הרשעים-הגמורים

ובזכות אלו הצדיקים שעתידים לגלות שמו - בזכותם ברא את העולם, ובזכותם מקים את העולם 'קדם קבלת-התורה'.

ועל-כן אז נקרא בשם 'אהי"ה', בחינת "אנא זמין למהוי" - ש'השם-יתברך קורא לעצמו 'שם', על-שם העתיד, ש"הוא זמין למהוי", שהוא עתיד להתגלות בעולם. דהינו: שעתידין צדיקים שיגלו שם הוי"ה ברוד-הוא בעולם, על-ידי מעשיהם-הטובים כו'.

ט.

(לקוטי-הלכות, רבית ה, ל-לא-לב-לג)

כל הנוכחים בין השם-יתברך ובין משה רבנו בענין שליחותו לגאל את ישראל, ש'משה היה ממאן מאד במה פעמים, והשם-יתברך הקפיד עליו והכריחו לילך בשליחותו לגאלם, במבאר בפרשיות הקודמים - הכל היה בענין ה'אמת'.

שאפלו גדולי הצדיקים קשה להם בתחלה לעמד על עצם נקדת האמת-לאמתו, רק כל צדיק וצדיק מברר האמת כפי יגיעתו וטרחו בעבודתו, וכל ימי חייו יש לו בכל פעם נסיונות, כי בהכרח שיהיה לו בחירה כל ימי חייו, ועקר הבחירה הוא בענין 'ברור האמת-לאמתו'.

ועל-כן אפלו משה רבנו היה ממאן לילך בשליחות השם-יתברך. והכל מחמת רבוי האמת' שלו.

כי בקדשת חכמתו, ידע האמת: שקשה מאד להושיע לישראל ישועה שלמה בתכלית עד הסוף, כי ראה שסופן לחטא ולהמרות בנגודו וכנגד השם-יתברך, במה פעמים בתחלה ובסוף, וכמו שהיה באמת

מלבישים דבריהם הרעים באיזה אמת, כאלו
בונתם אל האמת.

כמו שראינו בפרעה שאמר להם (שם ה, ד
ט): "למה משה ואהרן תפריעו את
העם וכו'. תכבד העבודה על האנשים
ויעשו בה ואל ישעו בדברי שקר".

היט וראה והבן אתה המעיין, עד היכן
השקר מתפשט להחליף האמת, עד
שבתקף שקריו מעז פניו כל־כף לומר:
"שאצלו האמת!" - עד שפרעה הרשע
שענה את ישראל בשקר ובחנם בעבודה
קשה כל־כף, אמר: "תכבד העבודה וכו',
ואל ישעו בדברי שקר".

כאלו דברי משה ואהרן שרוצים שישראל
יעבדו את השם - הם חסין־שלום
דברי שקר, והוא חפץ רק האמת, שיעבדו
אותו ישראל בחנם. וכן הוא בכל דור ודור.

אבל זה הענין להחליף השקר באמת הוא
בכמה בחינות אין מספר, כי הרשע
גמור כמו פרעה - מחליף שקר גמור לאמת
כפ"ל, ודתן ואבירם באו גם־כן בשקר לחלק
על משה בעזות וחצפה גדולה, כאלו הם
מקנאים על צרות־ישראל ואמרו: "ירא ה'
עליכם וישפט" וכו'.

אבל בודאי שקר שלהם לא היה מגשם
כל־כף כמו השקר של פרעה, אבל
גם הם באו בשקר, ואמרו: שאצלם האמת,
כאלו הם אוהבים את ישראל באמת יותר
ממשה ואהרן. וכן הוא בכל דור ובכל עת.

ו"העשק יהולל חכם ויאבד את לב
מתנה" (קהלת ז, ז), כמו שדרשו
רז"ל (שמות־רבה ו, ב), פסוק זה "לענין משה
רבנו" - שעל־ידי העזות הרע של דתן
ואבירם שאמרו: "ירא ה' עליכם" וכו', על־

ידי־זה גרמו, שגם משה רבנו שגה ואמר:
"למה הרעתה" וכו'.

כי גם הצדיקים הגדולים והנוראים, טועים
גם־כן לפעמים על־ידי רבוי האמת'
יותר מדאי, שנמשך מ'קטרוג המלאכים'
הנ"ל.

וזה שהודיעו השם־יתברך מה ששגה
בפרשה זאת של 'וארא', שנמשך
לענין הקדם על שאמר "למה הרעתה", כמו
שפרש רש"י.

וזהו (שם ו, ב): "וידבר אלקים אל משה,
ויאמר אליו אני ה'" - כי כל
ה'קשיות' שקשה על השם־יתברך נמשך
מ'הסתרת האמת', שמשם נמשך "דרכי־
השם שאי־אפשר להשיג, בחינת צדיק וטוב
לו, צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" וכו' (ברכות
ז). והכל בשביל ה'בחירה', וכפ"ל.

וזהו: "וידבר אלקים" - בחינת 'דין' וכו'.
"ויאמר אליו אני ה'" - בחינת
'רחמים'.

הינו שהודיעו: כי "ה' הוא האלקים"
(דברים ז, לה־לט) והכל אחד - כי מדת־
הרחמים ומדת־הדין, הכל אחד באמת־
לאמתו, רק שאי־אפשר להשיג זאת, כי עצם
אמתת דרכיו ומדותיו יתברך אי־אפשר
להשיג, כמו שאי־אפשר להשיג עצמותו
יתברך.

וזהו: "וארא אל אברהם אל יצחק ואל
יעקב באל שדי, ושמי ה' לא
נודעתי להם".

כי עקר התגלות אמתת אלקותו יתברך,
היה על־ידי האבות, אברהם, יצחק
ויעקב. אבל אי־אפשר לגלות האמת בפעם־
אחד, כי האמת צריך להתברר בזה העולם־

הַבְּחִירָה דִּיקָא, בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, עַד שְׁיָבֹא מְשִׁיחַ.

אֲזִי יתְגַלֶּה הָאֱמֶת בְּשִׁלְמוֹת, כִּי "הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד" (זְכוּרִיהַ יֵד, ט), שְׁזָה עֵקֶר הָאֱמֶת, בְּחִינַת: "כָּלוּ אֶחָד, כָּלוּ טוֹב, כָּלוּ קִדְּשׁ" (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן ח"א ד, ט; כֵּא, בְּסוּף; נֵא; סֵה, ג).

אָבֵל אֶהְיֶה-לְפִיכֵן מֵצַד הַמְּקַבְּלִים, יֵשׁ חֲלוּקִים רַבִּים בְּעֵינֵי הַשְּׂגָת אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְכָל חַד כְּפִי יִגְיַעְתּוֹ בְּעִבּוּדְתּוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וְכָל אֶחָד כְּפִי הַשְּׂגָתוֹ אֶת אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ, בֵּן נִתְגַלֶּה לוֹ סוּד שֵׁם מְשֻׁמּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּפִי הַהַשְּׁגָה.

כִּי "יֵשׁ שְׁבַע־שִׁמּוֹת שְׁאִינָם נִמְחָקִים" (שְׁבוּעוֹת לַה. שְׁלֶחַן-עֲרוּךְ יוֹרְהַדְעָה רַעו, ט), וְיֵשׁ בִּינֵיהֶם כְּמִה דְרָגוֹת. וְשֵׁם הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ-הוּא' הוּא לְמַעַלָּה מִכָּלֶם, כִּי הוּא בְּחִינַת 'שֵׁם הָעֵצִים'.

אָבֵל גַּם כָּל הַשִּׁמּוֹת, אֶפְלוּ 'שֵׁם הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ-הוּא', הוּא רַק בְּבַחֲינַת 'אֶחָד הַבְּרִיאָה', שְׁגָלָה שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ לְהַצְדִּיקִים, כְּדִי שְׁיִוָּכְלוּ לְהַשִּׁיג אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי קִדְּם הַבְּרִיאָה אֵינֶן לוֹ שֵׁם כָּלֶל, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּקוּנֵי-זֶהר יז): "וְאַנְתָּ לִית לָךְ שֵׁם יְדִיעַ" וְכוּ'. וְכַמוֹבָא בְּכָל סְפָרֵי הַמְּקַבְּלִים.

וּבְבַחֲינַת אֵלוּ הַנ"ל, הוּא הַחֲלוּק שְׁבִין מְדֻרְגוֹת הַצְדִּיקִים. שְׁאֶהְיֶה-לְפִי שְׁכָלֶם מִפִּירִין וְיִוָּדְעִין אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא 'כָּלוּ אֶחָד, כָּלוּ טוֹב' וְכוּ' - אֶהְיֶה-לְפִיכֵן יֵשׁ בִּינֵיהֶם חֲלוּק גְּדוֹל וְכַנ"ל, וְכַפִּי הַחֲלוּק שְׁבִינֵיהֶם, כְּמוֹ כֵּן מְשִׁיג כָּל אֶחָד שֵׁם מְשֻׁמּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְכַנ"ל.

וְזָהוּ: "וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם בְּאֵל שְׁדִי" - שֶׁהוּא שֵׁם קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, אָבֵל זֶה

הַשֵּׁם נִקְרָאִים בּוֹ גַּם הַמְּלָאכִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת כג, כ): "הִנְנִי שׁוֹלַח לְפָנֶיךָ מְלָאךְ וְכוּ'". הַשְּׂמֵר מִפְּנֵיו, אֵל תִּפְרֹד בּוֹ, כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ". וְדָרְשׁוּ רַז"ל (סְנֵהֲדֵרִין לַח): "אֵל תִּפְרֹדֵנִי בּוֹ. כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ - זֶה מִט"ט, שְׁשִׁמּוֹ כְּשֵׁם רַבּוֹ" - כִּי 'מִט"ט' בְּגִימַטְרִיא 'שְׁדִי', כְּמוֹבָא (רִש"י שְׁמוֹת כג, כ) וְכוּ'.

וְזָה שְׁאָמַר הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְמֹשֶׁה עַל שְׁאָמַר (שְׁמוֹת ה, כב): "לָמָּה הִרְעַתָּה" - הֲלֹא לְאַבְרָהָם וְכָל הָאֲבוֹת לֹא נִתְגַּלִּיתִי כִּי-אֵם בְּבַחֲינַת שֵׁם שְׁדִי, שְׁשֵׁם יֵשׁ אַחֲזָה לְהַשְּׁגָת הַמְּלָאךְ.

אָבֵל: "וְשְׁמִי ה'", שְׁשֵׁם אֵינֶן שׁוּם תְּפִיסָה לְהַמְּלָאכִים - "לֹא נִוָּדְעִיתִי לָהֶם".

וְעַל-כֵּן בְּנוֹדָאֵי הָיָה נֶעְלָם מֵאַתֶּם יוֹתֵר דְרָכֵי אֱמֶתוֹ יִתְבָּרַךְ, "וְאֶהְיֶה-לְפִיכֵן לֹא הִרְהַרְוּ אַחֵר מְדוּתִי", וְכַמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַז"ל (סְנֵהֲדֵרִין קִיא) וְמוֹבָא בְּפִרוּשׁ רִש"י שָׁם: "שֶׁהִבְטַחְתִּי לָהֶם אֶת הָאָרֶץ, וְכַשְּׁבָא אַבְרָהָם לְקַבֵּר אֶת שָׂרָה, הִכְרַח לְקַנּוּת וְכוּ', וְכֵן יִצְחָק וְיַעֲקֹב". כִּי יָדְעוּ: שְׁעֵדוּן לֹא הִשִּׁיגוּ עֵצִים אֱמֶת מְדוּתָיו יִתְבָּרַךְ.

וְאַתָּה שְׁכַבְר גְּלִיתִי לָךְ הַשְּׂגָת שֵׁם הָעֵצִים, שֵׁם הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ-הוּא - אַתָּה חֲפִץ לִידַע וּלְהִבִּין דְרָכֵי הַנְּהַגוֹת אֱמֶתִי בְּשִׁלְמוֹת.

הֲלֹא אֲדַרְבָּא: כָּל מַה שְׁמְשִׁיגִין הָאֱמֶת בְּמְדֻרְגָה גְּבִיחָה יוֹתֵר, צְרִיכִין לִידַע שְׁעֵדוּן רְחוּקִים מֵהַשְּׂגָת 'עֵצִים הָאֱמֶת', כִּי עֵקֶר 'הַשְּׂגָת הָאֱמֶת' הוּא: רַק לִידַע שְׁרְחוּקִים מ'עֵצִים הָאֱמֶת' וְכוּ'.

וְזָהוּ (שָׁם ו, ד): "וְגַם הִקִּימְתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם, לְתֵת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וְכוּ',

וגם אני שמעתי את נאקת בני־ישראל" וכו'.

הינו שגלה למשה: שאף־על־פי שלא גלה להאבות השגת אמתתו יתברך אפלו כמו שגלה למשה, אף־על־פייכן, כל מה שיגעו וטרחו, לא היה בחנם חס־ושלום.

כי אף־על־פייכן רק הם פעלו על־ידי עבודתם, להמשיך ולתן לנו "אחזת נחלתנו" (במדבר לב, לב), שהיא 'ארץ־ישראל', ששם עקר השגת אמתתו יתברך לכל אחד ואחד מישראל.

רק שצריכין להמתין לזה עד הגאלה הראשונה, ואחר־כך עד הגאלה האחרונה. אבל סוף־כּל־סוף כל כבישת ארץ־ישראל בתחלה ובסוף, הכל היה בכח האבות, כמבאר בכל התורה.

וכמו־כן גם אתה, אף־על־פי שגלית לך "שם ה'" שהוא 'השגת האמת' בבחינה גבה יותר - אף־על־פייכן עדין אי־אפשר לך להשיג דרכי אמתתי בשלמות.

ועל־כן, אף־על־פי שאתה רואה בה' אמת שלך: שישראל לא ישמעו אליך, וירגיזו אותי ואותך כמה פעמים; וגם עתה ממאן פרעה לשלח את ישראל, והוסיף עוד להכביד העבודה מאד מאד; וגם דתן ואבירם יצאו נצבים וכו'.

שבשביל כליזה לא רצית בתחלה לילך בשליחותי, וגם עתה אתה צועק (שם ה, כב): "למה זה שלחתני" וכו' - אף־על־פייכן אתה מכרח לבטל דעתך נגדי, ולילך בשליחותי - כי אף־על־פייכן תפעל ותועיל ותצליח הרבה בשליחותך, כי סוף־כּל־סוף תוציאם ממצרים "ביד רמה" (שם יד, ח), ותתן התורה לישראל.

ומה שיהיה אחר־כך - אין לך להרהר בזה, כי כל מה שתגמר לטובת ישראל, אינה נאבד לעולם.

והכלל: שאף־על־פי שאין זוכין להשיג עצם האמת, אף־על־פייכן כל צדיק וצדיק אמתו גומר הרבה מאד בעבודתו, שמאיר בנו קדשת אמתת תורתו כפי הדור וכפי העת והזמן, "בפני הבית ושלא בפני הבית" (לשון חז"ל במשנה).

ואפלו כל נקדה ונקדה טובה של אמת של הפחות שבישראל, יקר מאד מאד בעיניו יתברך, ואינה נאבדת לעולם. ומה שנעשה עם כל אחד ואחד - אי־אפשר להשיג.

כי גם הצדיקים הגדולים בעצמן, אי־אפשר להם להשיג דרכי אמתתו יתברך בשלמות פנ"ל - ואף־על־פייכן כל פעלתם באמת קים לעד ולנצח.

וכמו־כן כל נקדה ונקדה מנקדות־האמת שמאירין בנו אפלו בשפלותנו העצום, הכל קים לנצח.

ועל־ידי כליזה שדבר עמו השם־יתברך, והאיר בו השגת הדעת האמתית, עד שבטל דעתו והלך בשליחותו יתברך ופעל פעלתו באמת, ונאל אותנו ממצרים, ונתן לנו את התורה וכו' - על־ידי כל זה הבין מרחוק: עצם חסדיו יתברך עד אין־סוף ותכלית, שאי־אפשר להשיג כּל־ל עצם פונת אמתתו יתברך.

עד שהבין: שאפלו בתקופה בעסו וחרון אפו של השם־יתברך חס־ושלום, גם אז צריכין להתפלל אליו יתברך - כי עצם אמתת פונתו אי אפשר להשיג כּל־ל, ואיך

ולתן שבה והודיה תמיד להשם-יתברך בין בטובו בין בעקו, כמו שכתוב (תהלים נו, יא): "בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר" - בודאי היו מתבטלים כל הצרות וכל הגליות לגמרי, וכבר היתה גאלה-שלמה.

אך עקר עיני הגאלה בכלל ובפרט - הוא על-ידי רבוי החולקים, שהם בחינת דתן-ואבירם שיצאו נצבים לקראת משה וכו'.

כי באמת: אף-על-פי כשמודים להשם-יתברך, שעל-ידי-זה מתבטלים כל הצרות הנמשכין מהפעלות-משתנות וכו', עד שמתבטל הצרה לגמרי וכו'. אף-על-פי-כן, "את זה לעמת זה עשה האלקים" (קהלת ז, יד), ותבא שמתחיל איזה צמיחת קרן ישועה, אזי תבא הסטרא-אחרא והמסטינים מתגרים ביותר ויותר, לקטרג ולהגביר הצרה חסו-שלום.

כמו שני בני-אדם הנלחמים זה עם זה, כשאחד רואה שחברו מתגבר - הוא מתגבר יותר וכו', וכמבאר בהתורה: "ויאמר בעז" וכו' סימן ס"ה, ובמקום-אחר.

ומזה באים כל הנפילות רחמנא-לצלן, וההתרחקות של כל בני-אדם, ובפרט של הפשרים שהתחילו להתקרב ונתרחקו, רחמנא-לצלן.

ועל-כן כשבא משה לגאלם - "ויאמן העם וכו', ויקדו וישתחוו" (שמות ד, לא) - שעל-ידי-זה התחילה הגאלה.

אבל הסטרא-אחרא התגברה מאד, והכפיד לב פרעה עד שאמר (שם ה, ב): "מי ה'" וכו', ואמר (שם שם, ט): "תכבד העבדה" - בכבדות עצום, שלא לתן להם תבן.

שהוא, רצונו שנבקש ונתפלל ונתחנן לפניו, כי עצם אמתת חסדו ורחמנותו אי אפשר להשיג כלל וכנ"ל.

ועל-כן אחר מתן-תורה כשבאו ישראל לידי אותה מעשה של העגל, עד שחרה אפו יתברך מאד - "ויאמר להשמידם" (תהלים קו, כג), חס ושלום - אז הבין משה: לבלי להסתכל על פשטיות האמת הנראה כפי דעת האדם ומשפטו, שנראה שבודאי פונת השם-יתברך לענשם חסו-שלום, כראוי לפי המעשה הרע הזה שמגיע לכלותם חסו-שלום. אבל באמת-לאמתו אינו כן.

ועל-כן אז התחזק משה, ולא הסתכל על שום סברות אמתיות לפי הדעת הפשוט, שראוי חסו-שלום לבוא עליהם מה שראוי, רק סלק האמת הזה, והתחזק בתפלה מאד מאד וכו'.

ואז נתרצה השם-יתברך למשה, "וינחם על הרעה" וכו' (שמות לב, יד), ואז למדו השם-יתברך סדר התפלה, וסדר לפניו י"ג מדות של רחמים, ושם גלה לו האמת לאמתו, שעצם אמתתו יתברך הוא רבוי רחמיו ורחמינותו, ורב חסדו לנצח שאינו נפסק לעולם, שזה עקר האמת וכו' וכו'.

כי פליזה הבין משה אחר-כך - על-ידי מה שרמז לו השם-יתברך בפרשת וארא וכו', וכנ"ל.

י.

(לקוטי-הלכות, פריקה-וטעינה ד, יד-טו)

באמת: אם היו הכל שומעים לקול הצדיקי-אמת לילך בדרך זה - להאמין תמיד בהשם-יתברך שהכל לטובה,

וְזֶה הָיָה נְסִיּוֹן לְיִשְׂרָאֵל, לְהַתְחַזֵּק אֶזְרִי
 דִּיקָא בְּאַמוּנָה, לְהֶאֱמִין כִּי בּוֹדְאֵי דְבַר
 ה' עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה נֶאֱמַן בֵּיתוֹ - בּוֹדְאֵי יְקוּם
 לְעוֹלָם, כַּאֲשֶׁר בְּאֶמֶת רַב הַכְּשָׁרִים הִלְכוּ בְּזֶה.

אָבֵל נִמְצְאוּ חוֹלְקִים דְּתַרְוָא בִּירָם,
 שֶׁהִטְעוּ רַבִּים אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁיִּצְאוּ
 נִצְבִּים לְקִרְאֵת מֹשֶׁה וְאָמְרוּ (שָׁם שָׁם, כא): "יֵרָא
 ה'" וְכו' - כִּי אֵלֹהִים הֵם מְקַנְאִים קִנְאֵת ה' צְבִי-
 אוֹת, וְטוֹעֲנִים בְּעַד יִשְׂרָאֵל וּמוֹסְרִים דִּין
 לְשָׁמַיִם עַל מֹשֶׁה רַבְּנוֹ - שְׁמוּסָר כֹּל נִפְשׁוֹ
 בְּעַדָּם, עַד שֶׁאוֹמְרִים: "יֵרָא ה' עֲלֵיכֶם
 וַיִּשְׁפֹּט".

וּמִרְבוּי מַחְלֻקוֹתָם - הִתְגַּבְּרוּ הַפְּעֻלוֹת-
 מִשְׁתַּנּוֹת, לְהַעֲלִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם
 הַתְּגַלּוֹת אַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט, שֶׁמִּשָּׁם כֹּל
 הַנְּאֻלָּה. וְהַמְחַלְקֵת הָרַע שֶׁלָּהֶם הִתְגַּבְּרָה.

עַד אֲשֶׁר: "הָעֵשֶׂק יִהְיֶה לְכֶם וַיֵּאבֵד אֶת
 לֵב מִתְּנָה" (קִהְלֵת ג, ז) - "שֶׁהוּא לֵב
 מֹשֶׁה" (שְׁמוֹת-רַבָּה ג, ב), עַד שֶׁמֹּשֶׁה מֵעַצֵּם
 צָרְתוֹ אָמַר (שָׁם שָׁם, כב): "לָמָּה הִרְעִיתָה לְעַם
 הַזֶּה, לָמָּה זֶה שָׁלַחְתָּנִי" - כִּי הֲלֹא זֶה דְּבָרֵי
 גַּם מִקֶּדֶם, שֶׁלֹּא רְצִיתִי לִילְכֹד בְּשִׁלְיחוֹת זֶה,
 מִחֲמַת רַבּוּי הַחוֹלְקִים וְכו'.

וְהַשִּׁיב לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ: שְׁבוֹדְאֵי הוּא
 יִגְמֹר אֶת שְׁלוֹ בְּרַחֲמָיו הַגְּדוֹלִים,
 וּבְזָכוֹת-אָבוֹת, וּבְזָכוֹת אַחֲרָן וְהַכְּשָׁרִים
 הַנְּלוּיִם אֵלָיו הַמְּאִמְנִים בְּמֹשֶׁה בְּאֶמֶת,
 וּמִבְּטָלִים שְׁנוּי דַּעְתָּם, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'פְּעֻלוֹת-
 מִשְׁתַּנּוֹת' - לְדַעָה אַחַת שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁעַל-יַדֵּי-
 זֶה נִכְלָלִים בְּאַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט, כַּנֵּ"ל, וְעַל-
 יַדֵּי-כָל-זֶה תִּהְיֶה הַנְּאֻלָּה בְּשִׁלְמוֹת.

וְזֶה (שְׁמוֹת ג, ב): "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה,
 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'" - שֶׁהוֹכִיחוּ

הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁאָמַר (שָׁם ה, כב): "לָמָּה
 הִרְעִיתָה".

וְזֶה: "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו אֲנִי ה'" - הֵינּוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק,
 ג): "דַּעוּ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים" הַמְּבֹאֵר בְּסוּף
 הַתּוֹרָה הַנֵּ"ל (ח"ב ב) שֶׁפִּרְשׁ שָׁם: שֶׁכֹּל
 הַפְּעֻלוֹת-מִשְׁתַּנּוֹת הַנִּמְשָׁכִים מִשָּׁם אֱלֹקֵי"ם
 - כֻּלָּם כְּלוּלִים בַּה' [הַנִּי"ה] שֶׁהוּא 'אַחֲדוּת-
 הַפְּשׁוּט', עֵינֵי-שָׁם.

וְזֶהוּ: "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו אֲנִי ה'" - כִּי הַכֹּל אֶחָד, כִּי ה'
 הוּא הָאֱלֹקִים, כִּי כֹל הַפְּעֻלוֹת-מִשְׁתַּנּוֹת,
 כְּלוּלִים בְּאַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט, וּבּוֹדְאֵי יִגְמֹר אֶת
 שְׁלוֹ לְנֶאֱלָם.

כִּי פָרַעַה אָמַר: "מִי ה'" - כִּי לֹא הָאֱמִין
 בְּשֵׁם ה' [הַנִּי"ה], כִּי "יִנִּיקְתּוּ הָיָה רַק
 מִשָּׁם 'אֱלֹקֵי"ם'" (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, חֲגַהּמִצּוֹת פ"ה),
 כִּי רָצָה לְהַפְרִיד חֶסֶד וְשָׁלוֹם בֵּין שָׁם ה' [הַנִּי"ה]
 לְשֵׁם 'אֱלֹקֵי"ם', שֶׁזֶה עֵקֶר הַפְּרוּד חֶסֶד
 וְשָׁלוֹם.

הֵינּוּ: כִּי רָצָה לְכַפֵּר וּלְהַפְרִיד הַפְּעֻלוֹת-
 מִשְׁתַּנּוֹת מ'אַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט',
 מִחֲמַת שֶׁאֵי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין זֹאת בְּשִׁכּוֹל, כְּמוֹ
 שְׁמִבְּאָר שָׁם.

אָבֵל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הִפְהוּ מִפּוֹת גְּדוֹלוֹת,
 וְהַצִּיל יִשְׂרָאֵל מִכַּלְמָם, וְהִרְאָה מוֹפְתִים
 גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, שֶׁעַל-יַדֵּי-כָל-זֶה רָאָה
 בְּעֵינָיו: שֶׁכֹּל הַפְּעֻלוֹת-מִשְׁתַּנּוֹת הֵם
 מ'אַחֲדוּת-הַפְּשׁוּט' - עַד שֶׁהִכְרַח לְהוֹדוֹת
 בְּעַצְמוֹ, וְאָמַר (שְׁמוֹת ט, כז): "ה' הַצַּדִּיק".

וְכֵן מִתְּנַהֵג עִתָּה: שֶׁכֹּל מַה שֶׁמִּתְעוֹרֵר
 אֵיזָה צְמִיחַת קֶרֶן יִשׁוּעָה בְּכֻלְלוֹת אוֹ

בפרטיות - אזי תקף מתגבר שפנגדו יותר ויותר, כמו שני בני-אדם הנלחמים וכו' פנ"ל.

ואם ירצה להתגבר עוד יותר, מתגברים הם עוד יותר ויותר וכו'. עד שנתעקם לב הרבה, באלו אי-אפשר עכשו חסוֹשֶׁלֶם לשוב ולהתקרב להשם-יתברך.

אבל סוף כל סוף, יגמר השם-יתברך את שלו, ויגאלנו גאלה-שלמה, על-ידי זכות-אבות, ועל-ידי פח הצדיקי-אמת, והכשרים הנלוים אליהם המאמינים בהאמת והולכים בדרך הנ"ל: להאמין שהכל לטובה, ולתת שבה והודיה להשם-יתברך תמיד בשמחה, ולהתחזק על-ידי-זה להתפלל ולהתחנן להשם-יתברך.

ועל-ידי-זה יושיענו השם-יתברך, ויצילנו ויזיאנו מפל הצרות והדחקות, וימחר לגאלנו גאלה-שלמה שאין אחריה גלות, במהרה בימינו אמן בן יהי רצון.

כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה, היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאד, דהינו משה רבנו עליו-השלום.

כי כל מה שהוא קטן ומרחק ביותר, צריך מלמד גדול ביותר, שיהיה אמן בזה, שיוכל להלביש 'שכל-עליון' בזה, דהינו: 'השגתו יתברך-שמו', לקטן ומרחק פמותו. כי כל מה שהחולה נחלה ביותר, צריך רופא גדול ביותר.

על-כן אין להאדם לומר: "די לי אם אהיה מקרב אצל איש נכבד וירא-השם, אף שאינו מפלג במעלה, כי הלואי שאהיה מקדם פמהו!"

אל יאמר פן! - כי אדרבא: כפי מה שידע אנוש בנפשה גדל פחיתותו וגדל רחוקו, שגרחק מאד מהשם-יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שידע בנפשו - וכמו-כן כל מה שידע בעצמו שהוא מרחק ביותר - צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד, הגדול במעלה ביותר!

דהינו: שיחזיר ויבקש תמיד לזכות להתקרב להרפי הגדול מאד מאד פנ"ל! - כי כל מה שהוא קטן ביותר, צריך מלמד גדול ביותר פנ"ל!

יב.

(ח"ב ז, א"ב)

מי שהוא רחמן, הוא יכול להיות 'מנהיג' וכו'. ו'רחמן' בזה הוא רק 'משה רבנו' - כי הוא היה 'מנהיג ישראל', 'והוא יהיה ה'מנהיג' לעתיד" וכו' (זהר בראשית כה. תקונני-זהר קיב.).

"לכן אמר לבני ישראל וגו', וידבר משה פן אל בני ישראל" (שמות ו, ט)

יא.

(ח"א ל, ב)

כל מה שהוא קטן ביותר ומרחק ביותר מהשם-יתברך, הוא צריך רבי גדול ביותר.

כי היה לו רחמנות באמת על ישראל, ומסר נפשו בשביל ישראל, והשליך נפשו מנגד, ולא היה חושש על עצמו כלל וכו' - פי הוא היה רחמן ומנהיג אמתו וכו'.

והוצאתי אתכם. והצלתי אתכם. וגאלתי אתכם. ולקחתי אתכם" (שמות ה, יד)

מנין לארבעה פוסות? - רבי יוחנן בשם רבי בגייה: כנגד 'ארבע גאולות' וכו' 'והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי'. רבי לוי אמר: כנגד 'ארבעה מלכיות'. (ירושלמי פסחים פ"י ה"א; בראשית-רבה פח, ה; שמות-רבה ו, ד)

ועל-כן יש 'ארבע בחינות' בכל רגל: ב'פסח' הם 'ארבע פוסות'. ב'שבועות' וכו'. ב'ספות' וכו'. כנגד בחינת הד' הנ"ל, בחינת 'מלכות' הנ"ל, שצריך להעלותה אל ה'אורי-הפנים' - על-ידי 'שמחות המצוות', שמתקבצין לתוך ה'רגלים' (עי' בפנים).

"וידעתם כי אני ה' אלקיכם, המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים" (שמות ו, ז)

יד.

(ח"א כא, בסוף)

כל ההסרונות שיש לאדם, פרנסה, בנים, בריאות-הגוף, וכל שאר ההסרונות - הכל הוא ב'הסרון-הדעת'.

ואף שיש חסרים לגמרי מה'דעת, ועם-כל-זה יש להם כל-טוב - באמת: כל מה שיש להם אינו כלום. וכן להפך: ה'שלם בדעת' שיש לו 'הסרון' - באמת: ה'הסרון' אינו כלום.

וגם ה'גלות', הוא רק מ'הסרון-הדעת', כמו שכתוב (ישעיה ה, יג): "לכן גלה עמי מבלי דעת".

ועל-כן היתה 'גאלת-מצרים' על-ידי 'משה', שהוא היה בחינת ה'דעת'. (זהר פקודי רכא).

וז'ה שכתוב (שמות ו, ז): "וידעתם כי אני ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים" - פי עקר ה'גאולה' על-ידי ה'דעת'.

וגם לעתיד, ש'תפלא הארץ דעה' (ישעיה יא, ט), שיתגלה ה'דעת' - ידעו שאין שום רע בעולם כלל, רק פלו טוב וכלו אחד.

יג.

(ח"א לו, ח"א קלה)

לפעמים נופל חסו'שלום ה'מלכות-דקדושה, לגלות של 'ארבע-מלכיות' - פי "ה'מלכות' הוא בחינת 'דל"ת' (תקוני-זהר פג:), "בגין דלית לה מזרמה כלום" (הקדמת הזהר יא).

ומי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות ה'מלכות' ביניהם חסו'שלום, בבחינות (קהלת ט, יז): "זעקת מושל בפסילים" - דהינו: ה'זעקה' כשנופל ה'ממשלה', בחינות ה'מלכות' - בין ה'פסילים'.

וצריך לראות לחתך ולהבדיל ה'מלכות-דקדושה' - מבין ה'ארבע-גליות' של ה'ארבע-מלכיות, ולהעלותה משם.

ועקר עלייתה: על-ידי בחינות ה'חסד'. שעל-ידי ה'חסד' - קוצרין וחותכין ה'מלכות', ומבדילין אותה מהם, ומעלין אותה אל 'אורי-הפנים' המאיר ב'שלש-רגלים'.

טו.

(חיי-מוהר"ן רא)

'איש פֿשר' צדיק לְהַדִּיר שִׁיחָה מְלֻבָּשׁ
בְּרֹאשׁוֹ, אִם אֶפְשָׁר לוֹ, וְלֹא
יִהְיֶה בְּזוּי.

כִּי גַם לְהַצְדִּיק, אִין מְקַרְבִּין עֲצָמוֹן רַק עַל-
יְדֵי 'מְלֻבוּשֵׁיו', שְׂרֹאֲיִן שֶׁהוּא מְלֻבָּשׁ
בְּכַבּוּד, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא נֶחֱשָׁב בְּעֵינֵיהֶם
לְהִתְקַרֵּב לוֹ, וְאִם לֹא הָיָה מְלֻבָּשׁ לֹא הָיָה
נֶחֱשָׁב כְּלָל בְּעֵינֵיהֶם.

עָנָה וְאָמַר: הֲלֹא גַם הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הָיָה
מִתְלַבָּשׁ עֲצָמוֹ בְּמִצְרִים, כִּי כָל
הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל מִצְרַיִם, הִיא כְּלָה בְּחִינַת
'לְבוּשֵׁיו', שֶׁהָיָה בְּהִכָּרַח שִׁיתְלַבָּשׁ עֲצָמוֹ
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוּל, בְּאֵלוֹ הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁל
מִצְרַיִם.

עַד שְׂאֲחֵר-כֶּף הַתְּחִילוֹ לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוּל, וּבְכָל-פַּעַם הַכִּירוֹ אוֹתוֹ
יֹתֵר וְיֹתֵר, וְהַכִּירוֹ גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל-פַּעַם
יֹתֵר.

אָבֵל בְּתַחֲלָה לֹא הָיָה אֶפְשָׁר שִׁיתְקַרְבוּ
אֵלָיו, כִּי-אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת
'מְלֻבוּשֵׁים', הֵינּוּ כָּל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל מִצְרַיִם
שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מְלֻבוּשֵׁים', כַּנֵּ"ל (עֵין שַׁעַר-
הַכְּבוֹנּוֹת, דְּרוּשֵׁי הַפֶּסֶח).

[שִׁית-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ ח"ב תַּרְסַח: אָמַר פַּעַם מוֹהֲרַנְ"ת
ז"ל: "אֵלּוֹ לֹא הִיְתִי רֹאָה אֲצֵל רַבְּנֵי בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוּתִי,
אֵת הַפְּמוּזוֹת וְצִלְחֹת הַכֶּסֶף (זִילְבֶּעֲרֶנֶע לִיכְטֶער און
זִילְבֶּעֲרֶנֶע שִׁסְלֶעף) שֶׁהָיוּ לְרַבְּנֵי ז"ל - הָיָה קֶשֶׁה לִי יֹתֵר
לְהִתְקַרֵּב!" - כִּי הוּא נוֹלַד וְגָדַל בְּבֵית עֲשִׁירִים, וְאֵלּוֹ לֹא
הָיָה רֹאָה זֹאת אֲצֵל רַבְּנֵי ז"ל, הָיָה קֶשֶׁה לוֹ לְהִתְקַרֵּב].

"וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה, מִקְּצֵר-רוּחַ
וּמִעֲבֹדָה קָשָׁה" (שְׁמוֹת ו, ט)

טז.

(ח"א ח, ט)

עֵקֶר הַרוּח־הַחַיִּים הוּא בְּהַתּוֹרָה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, ב): "וְרוּחַ אֱלֹקִים
מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" - "הוּא הַתּוֹרָה"
(תְּקוּנֵי-זֵהָר עז: קכ:).

וְעַל-כֵּן בְּמִצְרַיִם שֶׁהָיָה קֹדֶם 'קַבְּלַת-
הַתּוֹרָה', וְלֹא הָיָה לָהֶם מַהֲיָכֵן
לְקַבֵּל הַרוּח־הַחַיִּים, נֶאֱמַר בָּהֶם (שְׁמוֹת ו, ט):
"מִקְּצֵר רוּחַ" - כִּי לֹא הָיָה לָהֶם מַאֲיִן לְקַבֵּל
הַרוּח־הַחַיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֶרֶץ אֲפִים"
(שְׁמוֹת לד, ו), "מֵאֲרֵץ רוּחָה" (תְּרַגּוּם שָׁם; יְרוּשְׁלָמִי
תַּעֲנִית פ"ב ה"א).

וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בָּהֶם: "מִקְּצֵר רוּחַ" -
שֶׁהוּא הַפֶּךְ "אֶרֶץ אֲפִים", בְּחִינַת
הַרוּח־הַחַיִּים שֶׁמְמַשְׁיכִין עַל-יְדֵי 'אֲנַחָה',
לְהַשְׁלִים הַחֲסָרוֹן, כִּי הַרוּחַ הוּא 'שְׁלֵמוֹת-
הַחֲסָרוֹן'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (תַּהֲלִים פא, יא): "הִרְחַב פִּיךָ
וְאִמְלֵאֵהוּ" - שְׁנַתְּמֵלֵא הַחֲסָרוֹן וְכוּ'.
וְזֶהוּ בְּחִינַת "מְלֵאפּוּם, מְלֵאפּוּם" (סִפֵּר
הַנְּקוּד' לְרַבְּנֵי יוֹסֵף גִּיקְטִילִיא, בַּעַל 'שַׁעֲרֵי-אוֹרָה').

וְזֶהוּ שְׂדֵקְדֵק (תַּהֲלִים שָׁם): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ
הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" - וְקַבְּלוּ
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם הַרוּחַ - אֲזִי דִיקָא:
"הִרְחַב פִּיךָ וְאִמְלֵאֵהוּ", בְּחִינַת 'מְלֵאפּוּם'
כַּנֵּ"ל, בְּחִינַת 'שְׁלֵמוֹת הַחֲסָרוֹן'.

כִּי דִיקָא אַחַר 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', בְּחִינַת:
"הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", שְׂאֵז נִתְבַטֵּל
בְּחִינַת "מִקְּצֵר רוּחַ" הַנֵּ"ל, כִּי קַבְּלוּ הַתּוֹרָה
שְׁשָׁם הַרוּח־הַחַיִּים כַּנֵּ"ל - עַל-כֵּן אֵז דִיקָא:

"תרחב פיך ואמלאהו", בחינת 'שלמות-תהפרון', בחינת 'מלא-פנים', בחינת (תהלים כ, ו): "ימלא ה' כל משאלותיך".

ועל-כן נזכר 'ציאת-מצרים' בפרשת 'ציצית' - פי 'ציצית' בחינת ה'רוח-חיים', בחינת (יחזקאל לו, ט): 'מארבע רוחות' וכו'. [עין בפנים ענין ה'מלאפוס'].

יז.

(ח"ב פו)

דע: שעל-ידי שהעולם הם מ'קטני-אמנה', על-כן צריכים ל'תענית', דהינו 'עבודות-קשות'.

כי בודאי ידוע שאפשר לעבד השם-יתברך בכל דבר, "כי אין הקדוש-ברוך-הוא בא בטרוניא עם בריותיו" (עבודה-זרה ג).

אך מה שצריכין לפעמים לעבודות קשות, הוא בבחינת מה שאמרו רז"ל (סנהדרין עד:): "בשעת שמד, אפלו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבר".

נמצא: שאף שבאמת אין ראוי שיהרג על זה, אך מחמת שהוא 'שעת-שמד', והם מתגברים ורוצים דיקא להעבירו על דת ולהביאו לכפירות חסיושלום, על-כן הוא מקרח למסר נפשו אפלו על דבר קל.

וה'עבודה-זרה' וה'כפירות', הם בבחינת (תהלים קלה, יז): "אף אין יש רוח בהם" - שאין בהם שום 'רוח' כלל.

וה'קטני-אמנה', הם בבחינת (שמות ו, ט): "מקצר רוח" - שהוא כמו 'ממצע'.

דהינו: שאין להם 'אמונה-שלמה', שהיא בחינת 'מאריך רוחו', כמובא במקום-אחר (לקוטי-מורה"ן ח"א קנה). ואף-על-פי-כן אינם כופרים לגמרי, שאין להם שום 'רוח' כלל.

רק הם כמו 'ממצע', ו'רוחם' קצרה, בחינת: "מקצר-רוח".

וזהו (שם): "מקצר רוח ומעבדה קשה" - שמחמת שהם בבחינת 'קצר-רוח', מחמת שהם 'קטני-אמנה' כנ"ל - על-ידי-זה צריכין ל'עבודות קשות' ול'תעניות', כנ"ל.

כמו שב'שעת-השמד' שהיא 'קלקול-אמונה' לגמרי, צריכין אפלו למסר-נפשם ממש אפלו על דבר קל, כמו-כן ב'שיש' 'קטנות' ופגם ב'אמונה', צריכין לעשות 'עבודות-קשות', כנ"ל.

ויש כמה בחינות ב'קטני-אמונה' - פי יש אפלו 'צדיקים' שהם 'קטני-אמנה', כמו שדרשו רז"ל (סוטה מח:): על פסוק (זכריה ד, ו): "כי מי בז ליום קטנות" - "מי גרם לצדיקים" וכו'. [עין 'שיחות-הר"ן' בקטע הבא].

יח.

(שיחות-הר"ן קמ)

כשאמר לי ענין הנדפס ב'לקוטי-תנינא' (ח"ב פו הנ"ל) על פסוק (שמות ו, ט): "מקצר רוח ומעבודה קשה" - שעל-ידי 'קטנות אמנה' צריכין ל'עבודות קשות' וכו'. עמדתי לפניו כמשתומם, ומחשבותי היו תמהים בענין זה - כי נדמה לי שיש לי 'אמונה' קצת.

ענה ואמר בלשון גערה קצת, כאומר:
"ואם יש לך אמונה, אין לך אמונה
בעצמך", האסטו אין דיר קיין אמונה'
נישט.

והזכיר מיד מאמר רז"ל (סוטה מח: - על זכריה ד, י): **"כי מי בז ליום קטנות"**
- "מי גרם לצדיקים שיתבזבוז שלהנם
לעתיד לבוא? קטנות שהיה בהם בעצמן,
שלא האמינו בהם בעצמן".

[לשון הגמרא: "קטנות שהיה בהן, שלא האמינו
בהקדוש ברוך הוא". (קטנות אמונה, רש"י)].

אבל מדקדוק לשון הגמרא שאמרו שם:
"קטנות שהיה בהם", נראה מבאר
דברי רבנו ז"ל: שעקר 'קטנות האמונה'
שלהן, היה בהן בעצמן'.

ויש לפרש לפי זה: "שלא האמינו
בהקדוש ברוך הוא" - שהוא טוב
לכל, והם חשובים וגדולים בעיניו יתברך! -
ומחמת זה היה בהם 'קטנות'!

וזה היה עקר 'קטנות האמונה' שלהם:
מה שלא האמינו בהם בעצמן. ויש
לכון גם פרוש רש"י לזה.

והכלל המובן מדבריו: שהאדם צריך
שיהיה לו 'אמונה' בעצמו, שגם
הוא חביב בעיני השם יתברך. כי לפי
גדלת טובתו של השם יתברך, גם הוא
גדול וחשוב בעיניו יתברך.

גם אחר כך בסמוך, הגיע 'ראשי השנה'
[שנת תקס"ח], ואמר אז התורה ס"א
(בלקוטימורה"ן ח"א), ושם הזכיר ענין 'חסרון
אמונה' בעצמו, עי"ש באות ה'.

[לקוטי הלכות, פקדון וארבעה שומרים ה, ז: כל
'גלות מצרים' היה על ידי 'חטא אדם הראשון' פידוע
(פרי עצי חיים, הגהמות א), שפגם באמונה, כמובא.

ועקר הפגם היה בבחינת 'אמונת חכמים', כי אף על פי שהוא נברא יחידי ולא היו אז עדין חכמים בעולם כי אם הוא לבדו, אף על פי כן היה צריך ביותר ל'אמונת חכמים', דהינו להאמין בעצמו, וכמבאר בהתורה הנ"ל (ח"א סא): "שכש"אין מאמינים בעצמו, הוא בחינת פגם אמונת חכמים", וכן מבאר בסימן פו בלקוטי תניינא, על פסוק (שמות ו, ט): "מקצר רוח ומעבדה קשה".

כי אם היה האדם מאמין בעצמו, שנשמתו גבה מאד
מאד, כי אפלו הנשמה של הפחות שבישראל גבה מאד,
ובו תלויין כל העולמות עליונים ותחתונים - בודאי לא
היה עובר שום עברה, ולא היה פוגם שום פגם, בפרט
'אדם הראשון' שהיה יחידי, שאצלו היה כל 'אמונת
חכמים' רק בבחינה זאת.

כי אנהנו צריכים 'אמונת חכמים' בכל הבחינות המבארים שם, להאמין בצדיקים אמתיים, ולהאמין בתברו, ולדבר עמו ביראת שמים, בבחינת (מלאכי ג, טז): "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר" וכו'. כי "בכל אחד מ ישראל יש נקדה טובה, שהוא בחינת צדיק" (לקוטימורה"ן ח"א לד, ד).

וביותר צריך להתחזק ולהתגבר להאמין בעצמו -
להאמין: שגם מעט עבודתו ועסקו בתורה, יקר מאד אצל
השם יתברך, בפרט מה שזכה להתקרב לצדיקים וכשרים
אמתיים להאמין בהם - שזה יקר מאד מאד אצל השם
יתברך.

כי אפלו אם יאמין בהשם יתברך, ובצדיקים, ובתברו הפשרים שכלם צדיקים, אבל אינו מאמין בעצמו, דהינו שאינו מאמין: "שאמונתו שמאמין בחכמים אמתיים וכו', יקר מאד מאד!" - גם זה פגם אמונת חכמים'.

ובאפן אחד פגם הזה גרוע מהכל, כאשר מצוי נגע המספחת הזאת בכמה בני אדם, שהם פשרים קצת, ומתחילים להתקרב לאנשי אמת לחכמים וכשרים אמתיים, אבל אומרים על חבריהם: "הם בודאי פשרים וצדיקים, אבל מה מועיל לי, כי אני יודע חסרוני בנפשי שאני מלא חטאים ועונות ופגמים!"

ועל ידי זה נופל חס ושלום, ומתרחק לגמרי חס ושלום, ונופל מ'אמונת חכמים' לגמרי, עד שהרבה נעשו

מתנגדים וחולקים על-ידייזה. נמצא: שכל פגמו באמונת-חכמים' - על-ידי שלא האמין בעצמו.

כי מי שרוצה לחוס על חייו - צריך לבקש מהשם-יתברך, עד שיתחזק באמונת-חכמים' בל-כף, עד שיאמין גם בעצמו - דהינו: שיאמין בגדל כח צדקתם של הצדיקים-אמתים, עד שבודאי יתקנו גם אותו, ויעלו אותו מעלה מעלה, אם יאחז עצמו להיות דבוק בהם כל ימי חייו.

כי אמונתו בעצמה שמאמין בהצדיקים ומתקרב אליהם, יקר מאוד מאד. כי "אמונה, הוא רק בדבר שאין מבינים בשכל" (לקוטי-מוהר"ן ח"א סב).

ועל-כן צריך להאמין בעצמו באמונה, אף-על-פי שלפי שכלו וידיעתו בעצמו הוא רחוק מאד מהשם-יתברך, אף-על-פיר-כן צריך להאמין באמונה: שגם מעט הנקודות הטובות שבו, יקרים מאד אצל השם-יתברך, וכאשר הבנתי כל זה משיחתו הקדושה ז"ל.

ובפרט אדם הראשון שהיה יחידי בעולם, שכל אמונת-חכמים' שלו היה תלוי בזה כנ"ל, וכו'.

יט.

(ספר-המדות, הרהורים ח"ב ד)

על-ידי הרהורי עבודה-זרה, נשימתו מתקצרת, ואינו נהנה מבשורות-טובות.

[מוהרנ"ת ז"ל בנתב כאן: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח" (שמות ו, ט). "אף אין יש רוח בהם" (בפייהם) (תהלים קלח, יז). עין בספר לקוטי-מוהר"ן הראשון (פונתו לח"א ח' המוקב לעיל, ועל-פי הפתוב שם בתחלת התורה בענין הנשימה ורוח חיים, עור-שם).

והרב מטשענהרין ז"ל צין ל'שמות דבה' ו, ה: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח - שהיה קשה בעיניהם לפרש מעבודה-זרה".

וצין ל'מתנות-כהנה' שם: וכי יש לך אדם שנתבשר בשורה טובה ולא ישמע? - אלא קשה עליהם לפרש מעבודה-זרה. וסיפיה דקרא: "מקצר רוח ומעבדה קשה" - יש לך לפרש: מפני עבודה-זרה, שריח אין בהם, ומעבדה שהיא קשה על עובדיהם.

וכן הוא ב'ילקוט-שמעוני', שמות ו, רמז קעח: הרי הוא אומר: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח" - וכי

יש לך אדם שמתבשר בשורה ואינו שמח? נולד לך בן-זכר, רבך מוציאך לחרות ואינו שמח? - אם-כן מה תלמוד-לומר: "ולא שמעו אל משה"? אלא שהיה קשה בעיניהם לפרש מעבודה-זרה].

"וידבר ה' אל משה לאמר" (שמות ו, י)

נ.

(ח"א ד, ז)

זה מן הנמנע, שלא יבוא לאדם איזה צדלות, כששומע שמספרין שבחו! - כל-שכן כש'מלך-גדול' משבח ומפאר אותו.

אבל צריך לזה בטול כל הרגשותיו וחקריותיו - אזי יכול האדם לשמע שבחו, ולא יבוא לו שום צדלות!

כמו 'משה רבנו', שראה פתוב בתורה: "וידבר ה' אל משה", "ויאמר ה' אל משה" - וישראל קוראין בכל יום בתורה שבחו של משה, והוא בעצמו מספר להם שבחיו, ולא היה לו שום התפארות ונגלות מזה, כמו שכתוב (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאד".

"אלה ראשי בית אבתם" (שמות ו, יד)

נא.

(ח"א יג, ד; כתב-יד רבנו ז"ל השו"ך לתורה יג, הנמצא בסוף הספר)

על-ידי 'המשכת-התורה', נמשך 'השגחה'. כי ה'תורה' היא 'טעמים, נקודות, תגין, אותיות', שהם

[הוספנו כמה תבות בקטעים הנ"ל, לפי כתבי־יד מוהרנ"ת ז"ל, שנדפס בשנת תשמ"ה על־ידי הרב נחן צבי קעניג זצ"ל].

נג.

(ח"א נז, בסוף)

ה'אבות' הן ה'ראשים', בבחינת (שמות ו, יד): "אלה ראשי בית אבותם" (עין בפנים).

"הוא משה ואהרן" (שמות ו, כז)

נד.

(ח"א סה, בסוף)

ה'גור־עדן', בחינת משה ואהרן.

ג'ן' - הוא בחינת ה'נפש', בחינת (רמיה לא, יא): "והיתה נפשם כגן רוה".

ע'דן' - הוא בחינת ה'תכלית', כי "עדן עין לא ראתה" (ברכות לד:), בחינת 'בטול'.

[באור המעתיק בקצור לקוטי־מוהר"ן (ר' נחמן ב"ר ברוך אפרים, בעל 'באביר־הנחל'): נראה לפירעניות־דעתי לבאר, שפגנתו בזה: כי הם 'בעלי־השדה' וה'גור־עדן' שיכולים להביא נשמות ישראל אל התכלית.

כי 'אהרן' הוא בחינת ה'גן', בחינת: "והיתה נפשם כגן רוה", שפסים שם הכתוב (רמיה שם, יג): "ורויתי נפש הכתנים דשן". ו'משה' הוא בבחינת ה'עדן' - 'בטול אל התכלית', כמו שכתוב בסימן ד (אות ט): "שמשה בטל כל ישותו, ודבק עצמו להתכלית לאור־אין־סוף, שאין שם שום שנוי רצון וכו'.

ושם בגור־עדן יעשה הקדוש־ברוך־הוא המוחל לצדיקים לעתיד־לבוא, וכל אחד מראה באצבעו" (מענית לא), שמבאר בסוף התורה הזאת: שה'מוחל' הזה, הוא ה'שמחה הבאה מהבטול הנ"ל, שהוא ה'כלי לקבלת התורה, שהיא בחינת: "כתבים באצבע אלקים" (שמות לא, ח).

"תלת גונין דעינא ובת־עין" (תקוני־זהר יח: ככו:).

וזו שמתחלת התורה ב"בראשית" (בראשית א, א): "תמן ראש"י, תמן ב"ת" (תקוני־זהר יח:). "ראש"י" - "אלה ראשי בית אבתם" (שמות ו, יד), שה'אבות' הם: "תלת גונין דעינא". "תמן ב"ת" - דא 'בת־עין'" (תקוני־זהר שם; קיח:).

[זה־לשון תקוני־זהר שם: 'תלת גונין עינא, אגון 'תלת אבהן', דאתמר בהו (שמות ו, יד): "אלה ראשי בית אבותם". 'בת־עין' דאיהי 'דקינא זעירא, דא 'שכינתא' דאשתתפת ב'אבהן', ועלה אתמר (תהלים יז ח): "שמרני כמישון בת־עין". וכלא ברזא ד"בראשית" (בראשית א, א). תמן 'ראש"י' תמן ב'ת'].

נו.

(ח"א לח, ז)

כ'שעושה 'תשובה', ומסיר מ'מנו ה'טפשות', ונתוסף בו ש'כלו' - אזי הוא מתבייש ביותר, ונתגלה ה'בושה' על פניו. וה'בושה' הזאת, הוא בחינת 'אור התפליון'.

וזו פרוש: "בראשית" (בראשית א, א), "ירא בשת" (תקוני־זהר צב:). כי ה'יראה' הוא ה'בושה'.

כי "בראשית", "תמן ראש"י תמן ב"ת" (תקוני־זהר יח:). "ראש"י" - הם בחינת (שמות ו, יד): "אלה ראשי בית אבותם" (תקוני־זהר שם).

וה'אבות' הם: "תלת גונין דעינא". ב"ת" - זה ה'בת־עין" (תקוני־זהר ככו:).

רמז: 'מקום־התפליון', ו'לטוטפת בין עיניך' (שמות יג, טז), ו"תלת גונין דעינא ובת־עין", הם 'ארבע פרשיות', שזוכין "ירא בשת", כנ"ל.

”ואהרן אחיך יהיה נביאך” (שמות ז, א)

פְּתַרְגוּמוֹ: ”מִתְרַגְּמֵךְ”. וְכֵן כֹּל לְשׁוֹן ‘נְבוּאָה’, אָדָם הַמְכַרֵּז וּמְשַׁמֵּיעַ לְעַם דְּבָרֵי תוֹכְחוֹת. וְהוּא מְגַזֵּרֵת (יִשְׁעִיָּה נז, יט): ”נִיב שְׁפָתַיִם”. (רש”י)

כה.

(ח"א י, ד)

”הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵתְאַוֶּה לְתַפְלָתְךָ שֶׁל צְדִיקִים” (חלין ס:), וּמְשַׁגֵּר תְּפִלָּה סְדוּרָה בְּפִיו, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה מִתְפַּלְתּוֹ.

וְזֶה: ”כִּי נִבִּיא הוּא” (בְּרֵאשִׁית כ, ז) – לְשׁוֹן: ”נִיב שְׁפָתַיִם” (יִשְׁעִיָּה נז, יט), כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חז”ל (בְּרֵכוֹת לז: – עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא שְׂאֲמַר: אִם שְׂגוּרָה תְּפַלְתִּי בְּפִי, יוֹדַע אֲנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל וְכוּ’ – מִנָּא הָנִי מִלִּילִי, דְּאֲמַר קְרָא): ”בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם – אִם שְׂגוּרָה תְּפַלְתּוֹ בְּפִיו וְכוּ’.

כו.

(ח"א ריב)

”נְבִיאִים” – זֶה בְּחִינַת דְּבוּר הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ (יִשְׁעִיָּה נז, יט): ”נִיב שְׁפָתַיִם”.

כז.

(ח"ב א, ח)

עַל-יְדֵי הַנְּבוּאָה, נִגְאָלֶת הַתְּפִלָּה מִן הַגְּלוּת, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית כ, ז): ”כִּי נִבִּיא הוּא וַיִּתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ”.

שְׁעַל-יְדֵי ‘נְבוּאָה’ – הַתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת. כִּי הַתְּפִלָּה, הִיא בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נז, יט): ”בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם” – בְּחִינַת ‘נְבוּאָה’.

”וְהוֹצֵאתִי אֶת צְבֹאתַי, אֶת עַמִּי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם” (שמות ז, ד)

כח.

(ח"ב ה, י)

בְּנִיסָן הוּא זְמַן הַגְּאָלָה, כִּי ”בְּנִיסָן נִגְאָלוּ” (רַאשֵׁי-הַשָּׁנָה יא.).

וְזֶה יְדוּעַ (שְׁעַר-הַפְּנוּת, פֶּסַח א): ”שְׁעַקְר גְּלוּת-מִצְרַיִם הָיָה לְתַקֵּן ‘חֲטָא אָדָם-הָרֵאשׁוֹן” – ”שְׁהִיוּ שְׂדִים מְחַמְמִין אוֹתוֹ וְהוֹלִיד שְׂדִין” וְכוּ’ (עֲרוּבִין יח:).

וְהַ‘חֲמוּם’ הוּא עַל-יְדֵי ‘חֲלִישׁוֹת-הַמְּלֶאכֶד’, וּמְחַמֵּת זֶה הָיָה ‘צְלוּת-מִצְרַיִם’. וְ”בְּנִיסָן נִגְאָלוּ” – וְנִתְתַקֵּן ‘חֲטָא אָדָם-הָרֵאשׁוֹן’ אַז.

נִמְצָא: שֶׁ”בְּנִיסָן” נִתְחַזַּק כַּח הַמְּלֶאכֶד, שְׂזָה בְּחִינַת: ‘תְּקוּן חֲטָא אָדָם-הָרֵאשׁוֹן, שְׁנִתְתַקֵּן בְּנִיסָן’ בְּעַת גְּאֻלַּת-מִצְרַיִם.

וְזֶה שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת ז, ד): ”וְהוֹצֵאתִי אֶת צְבֹאתַי” – בְּחִינַת: ‘מְלֶאכִים’ שְׂיִצְאוּ וְנִגְאָלוּ בְּנִיסָן’ – כִּי אַז נִתְחַזְקוּ וְנִתְתַקְּנוּ.

וּמֹשֶׁה בֶּן שִׁמְשׁוֹן שָׁנָה, וְאַהֲרֹן בֶּן שָׁלֹשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה, בְּדָבָר אֶל פְּרַעֲהוּ” (שמות ז, ז)

כט.

(לְקוּטֵי-הַלְבוּת, טוֹמַר-שְׂכַר ב, ג – עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר”ן ח”ב ד, וְאֶת הַעֲרָבִים צְוִיתִי לְכַלְפֵּלְךָ)

עַל-כֵּן ‘מֹשֶׁה רַבְּנּוּ’ שֶׁהוּא עַקֵּר הַתְּגַלּוּת-הָרְצוּן, כִּי הוּא גָּלָה שֶׁהַכֹּל בְּרַצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ עַל-יְדֵי כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים שֶׁעָשָׂה לְעֵינֵי פְּרַעֲהוּ וְכוּ’, בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּקְרִיעַת-יַם-סוּף וּמִתַּן-תּוֹרָה – עַל-כֵּן ”מֹשֶׁה

בן שמונים שנה בעמדו לפני פרעה" (שמות ז, ז).

שָׁזָהוּ בְּחִינַת (תהלים צ, י): "וְאִם בְּגִבּוֹרֵת שְׁמוֹנִים שָׁנָה" - שָׁזָהוּ 'עֶקֶר הַזְקֵנָה', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה 'הַתְּגַלּוּת־הַרְצוֹן'.

וְעַל־כֵּן (זֶהר יתרו פח:): "נִסְתַּלַּק מֹשֶׁה בְּשֵׁבֶת בְּמִנְהַח בַּעַת רְצוֹן־שִׁבְרֵצוֹנוֹת רְעוּא־דְרַעוּיִן", וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל (ח"ב ד) - כִּי עֶקֶר הַתְּגַלּוּת־הַרְצוֹן עַל־יְדוּ, כִּי הוּא בְּחִינַת זְקֵן שֶׁבְּקִדְשָׁהּ וְכוּ'.

"וְאָמַרְתָּ אֶל אַהֲרֹן, קַח אֶת מִטְּהָ, וְהִשְׁלַךְ לִפְנֵי פְרֹעֶה יְהִי לְתַנּוּן" (שמות ז, ט)

ל

(ח"ב ח, בג)

"עֶקֶר הַתְּפִלָּה הִיא רַחֲמִים־וְתַחֲנוּנִים" (אבות פ"ב מ"ג), וְעֶקֶר הָרַחֲמִים תְּלוּי בְּדַעַת וְכוּ'.

וְלַפְעָמִים כִּשֶׁהִסְטָרָא־אַחֲרָא יוֹנְקַת מִן הָרַחֲמָנוּת - אַזִּי הֵם מְמַשִּׁיכִין לְעֶצְמוֹן הָרַחֲמָנוּת, וְנִתְמַעֵט הָרַחֲמָנוּת אֲצִלְנוּ. וְאִפְלוּ מְעַט הָרַחֲמָנוּת שֶׁנִּשְׁאַר, הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'אַכְזָרִיּוֹת', כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִן הָרַחֲמָנוּת, נִתְקַלְקַל הָרַחֲמָנוּת וְנִעֲשְׂהָ 'אַכְזָרִיּוֹת' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (איכה ד, ג): "גַּם תִּנְיָם חָלְצוּ שָׂדֵה" - זֶה בְּחִינַת רַחֲמָנוּת דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, בְּחִינַת (ישעיה יג, ז): "כִּשְׂדֵי מִשְׁדֵּי".

כִּי 'שְׂדֵי' - הוּא בְּחִינַת רַחֲמָנוּת דְּקִדְשָׁהּ, בְּבַחֲיַנַּת (בראשית מג, יד): "וְיֵאל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים", שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהוּא 'שְׂדוֹד הַמַּעֲרֻכּוֹת'.

וְעַל־יְדֵי "שְׂדֵי מִשְׁדֵּי", בְּחִינַת הָרַחֲמָנוּת דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, בְּחִינַת: "גַּם תִּנְיָם חָלְצוּ שָׂדֵה" - עַל־יְדֵי־זֶה: "בַּת עַמִּי לְאַכְזָר" (איכה שם).

כִּי עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִן הָרַחֲמָנוּת - גַּם מְעַט הָרַחֲמָנוּת הַנִּשְׁאַר אֲצִלְנוּ, נִפְגָּם וְנִעֲשְׂהָ 'אַכְזָרִיּוֹת'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְגָּם הַדַּעַת וְנִקְטָן, וְנִעֲשְׂהָ בְּבַחֲיַנַּת 'מַחֲיִין־דְּקִטְנוֹת', וְאִזִּי הֵם יוֹנְקִים חֲסוּשָׁלוֹם מ'פְּגַם־הַדַּעַת', בְּבַחֲיַנַּת (בראשית ג, א): "וְהִנָּחַשׁ הָיָה עָרוֹם". הֵינּוּ: דַּעַת דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, שִׁיוֹנֵק עַל־יְדֵי 'נְפִילַת הַדַּעַת־דְּקִדְשָׁה'.

וּמִזֶּה בָּא חֲסוּשָׁלוֹם 'תְּאוֹת־נְאוֹה' וְכוּ'.

וְאִזִּי אִי־אֶפְשָׁר לְהַתְּפִלָּל בְּבַחֲיַנַּת רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְאִז הַתְּפִלָּה, בְּבַחֲיַנַּת 'דִּין'.

וְכִשֶׁהַתְּפִלָּה הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'דִּין' - אִז הַסִּטְרָא־אַחֲרָא בּוֹלְעַת הַתְּפִלָּה חֲסוּשָׁלוֹם.

כִּי עֶקֶר 'יְנִיקַת הַסִּטְרָא־אַחֲרָא הִיא מִבְּחִינַת 'דִּינִים', שֶׁהֵם 'מַחֲיִין־דְּקִטְנוֹת' וְכוּ', וְעַל־כֵּן הֵם נֶאֱחָזִין חֲסוּשָׁלוֹם ב'תְּפִלָּה' זֹה שֶׁהִיא בְּחִינַת 'דִּין', וּבּוֹלְעִין אוֹתָהּ־חֵס וְשָׁלוֹם.

וְאִז צְרִיכִין 'בַּעַל פֶּח גְּדוֹל' שִׁיּוּכַל לְהַתְּפִלָּל 'תְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין', כְּמוֹ 'פִּינָחִס' בַּעַת שִׁקְנָא עַל מְעִשָׂה זְמֵרִי'.

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים קו, ל): "וַיַּעֲמֵד פִּינָחִס וַיִּפְלָל", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (סנהדרין מד): "שֶׁעֲשָׂה פְּלִילוֹת עִם קוֹנוֹ" - הֵינּוּ תְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין'.

כי קנא על מעשה זמרי (במדבר כה, ז), שהוא בחינת (איוב לא, יא): "כי היא זמה והוא עון פלילים", הינו שהוא עוון שצריכין לזה תפלה בבחינת דין, שהוא בחינת פלילים, בחינת: "ויעמד פניהם ויפללו".

כי כשיש פגם תאות נאוף חסוש שלום, שאז התפלה בבחינת דין, והסטרא אחרא בולעת אותה חסוש שלום - אז צריכין בעל כח גדול, שיתפלל תפלה בבחינת דין.

וכשזה הבעל-כח מתפלל תפלה בבחינת דין, ואזי הסטרא אחרא רוצה לבלע אותה, כי היא בולעת תמיד התפללות שהם בבחינת דין כנ"ל - אזי זאת התפלה עומדת ב'בית-הבליעה' שלו.

בבחינת (שם מא, יד): "בצוארו ילין עז". הינו: התפלה של ה'בעל-כח' הנ"ל, שהוא בחינת (תהלים קי, ב): "מטה עז". היא עומדת לו "בצוארו" - ב'בית-הבליעה' שלו.

ואזי הוא מכרח לתן הקאות' - הינו: שהסטרא אחרא מכרח להקיא ולהוציא כל הקדשות של ה'דעת' וה'רחמנות' וה'תפלות' שבלע, בבחינת (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו".

ולא די שהוא מקיא ומוציא כל הקדשה שבלע, אף גם הוא מכרח להקיא ולהוציא עצמות החיות שלו ממש, בבחינת (שם): "מבטנו יורישנו אל". הינו: שמוציא ומקיא עצמות חיותו ממש.

וזהו בחינת גרים' שמתגידין - שהיו תחלה מ'עצמות הסטרא אחרא' ממש, ועכשו חוזרין אל ה'קדשה'.

וזהו בחינת (תהלים קי, ב): "מטה עזך ישלח ה' מציון, ודה בקרב איביך" - "בקרב" דיקא, בחינת: "מבטנו יורישנו אל".

כי "מטה עז", הינו ה'תפלה של הבעל-כח הנ"ל - היא יורדת בקרב' ממש, כי על-ידיה הוא מוציא ומקיא עצמות חיותו ממש, מקרב' ומבטנו, בבחינת: "מבטנו יורישנו אל", כנ"ל.

וזה בחינת (שם עד, יג): "אתה פוררת בעזך ים, שברת ראשי תנינים על המים" - כי על-ידי "מטה עז" הנ"ל, הוא משבר ראשי תנינים על המים" - הינו: ה'סטרא אחרא' וה'נחש', שהיתה יונקת מן ה'רחמנות' וה'דעת' כנ"ל.

ועל-ידי 'מטה עז' הנ"ל, הינו: ה'תפלה של הבעל-כח, בחינת 'פינהס' - על-ידי-זה הוא מוציא קדשת הדעת והתפלות שבלע, ו"משבר ראשי תנינים על המים" כנ"ל.

כי ה'תפלה של הבעל-כח, שהיא בבחינת דין, בחינת: "ויעמד פניהם ויפללו" - עומדת ב'בית-הבליעה של הנחש', ועל-ידי-זה הוא מכרח להקיא ולהוציא הכל כנ"ל.

וזהו צרוף "ויפללו" - ראשי-תבות (שמות ז, ט): "והשלך לפני פרעה יהי לתנין". כי צריכין להשליך מטה עז, בחינת ה'תפלה הנ"ל, לה'תנין, בבחינת: "והשלך לפני פרעה יהי לתנין".

שמשליכין בכונה ה"מטה עז" לפני הסטרא אחרא' - כדי שיהיה לה'תנין' - הינו: כדי שיבלע ה'תנין' את ה'תפלה הזאת' - כי על-ידי-זה מוציאין

מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּדָשׁוֹת שֶׁבָּלַע, כִּי הִיא עוֹמֶדֶת
בְּבֵית־הַבְּלִיעָה שְׁלוֹ פִּנְ"ל.

וְזָה בְּחִינַת (שְׁמוֹת יח, א): **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ"** -
"מָה שְׁמוּעָה שָׁמַע וּבָא, קָרִיעַת יָם"
סוּף וּמְלַחְמֵת עִמָּלֶק" (זְבַחִים קטז).

כִּי 'עִמָּלֶק' טָמֵא אֶת יִשְׂרָאֵל בַּפָּגַם 'תְּאוֹת־
נְאוּף', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כח, יח): "אֲשֶׁר
קָרָךְ בַּדֶּרֶךְ", בְּחִינַת 'מְקַרְה־לִּילָה' חֶסֶ-
וְשָׁלוֹם וְכו'.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: הוּא בְּחִינַת **'קָרִיעַת יָם-**
סוּף', בְּחִינַת (תְּהִלִּים עד, יג): "אַתָּה
פּוֹרְרָת בְּעֶזְךָ יָם, שִׁבְרָתָ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל
הַמַּיִם" - הֵינּוּ בְּחִינַת **"מִטָּה עֵז", שֶׁעַל־יַד־**
זֶה מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ 'מִימֵי הַדַּעַת' שֶׁבָּלַע מִן
הַקְּדָשָׁה.

וְעַל־יַד־זֶה: **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ"** - הֵינּוּ
בְּחִינַת **'גָּרִים', כִּי עַל־יַד־**
"מִטָּה עֵז" הַנַּ"ל, בְּחִינַת 'קָרִיעַת יָם־סוּף',
שֶׁהוּא מְתַקֵּן וּמְכַנֵּיעַ 'מְלַחְמֵת עִמָּלֶק' - עַל־
יַד־זֶה נַעֲשִׂין 'גָּרִים', בְּחִינַת: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ"
- כִּי מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ גַם 'עֲצָמוֹת חַיּוֹתוֹ, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'גָּרִים'.

[לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּרַפְת־הַרִיחַ וּבְרַפְת־הוֹדָאָה ז, ח:
עַקֵּר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' הִיָּה, עַל־יַד־הַתְּפִלָּה־בְּבְחִינַת־דִּין
שֶׁל הַבַּעַל־בַּח, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת: **"וְהַשְּׁלֵךְ לִפְנֵי פְרַעֲהִי יְהִי**
לְתַנּוּן" הַנֶּאֱמָר בְּתַחֲלַת הַגְּאֻלָּה, שֶׁפָּרְשׁוּ רַבֵּנוּ ז"ל עַל
הַתְּפִלָּה־בְּבְחִינַת־דִּין הַנַּ"ל.

כִּי עַל־יַד־הַתְּפִלָּה הַנַּ"ל, זוֹכִין לְגִיר גָּרִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
(שְׁמוֹת יב, לח): **"וְגַם עַרְב־רִב עָלָה אִתָּם"** - דְּהֵינּוּ גָרִים רַבִּים
שֶׁנִּתְגַּיְרוּ אֲז. וְעַל־יַד־זֶה נִתְרַבָּה הַכְּבוֹד־דְּקָדְשָׁהּ, וְעַל־
יַד־זֶה זוֹכִין לְיִבּוּאָהּ שֶׁהוּא מִתַּן־תּוֹרָה, וְעַל־יַד־זֶה
נִתְגַּלָּה 'אֱמוּנַת חַדוּש־הָעוֹלָם', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אַרְץ־יִשְׂרָאֵל'
וְכו'.

[לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שְׁתַּפִּין ג, ד: בַּשַּׁעַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם'
נִתְחַבְּרוּ יַחַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְלַחֵם עִם הַסֹּטְרָא־אַחֲרָא, עַל־

יַד־"מִטָּה־עֵז" הַנַּ"ל, כִּי רַב הַמוֹפְתִים עָשָׂה אַהֲרֹן בַּמִּטָּה
עֵז הַנַּ"ל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ז, ט): **"וְהַשְּׁלֵךְ לִפְנֵי פְרַעֲהִי יְהִי**
לְתַנּוּן" - שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּלַחְמָה בְּ"מִטָּה עֵז" הַנַּ"ל, כְּמוֹ
שֶׁמְבָאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל.

וְזֶה הָעֲנִין עָשָׂה אַהֲרֹן בְּמִטָּהוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם פְּסוּק י):
"וַיִּשְׁלֹךְ אַהֲרֹן אֶת מִטָּהוּ", וְהַכֹּל בְּכַחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, כִּי
בְּכַחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה עָשָׂה אַהֲרֹן מְלַחְמָה עִם הַ"מִּטָּה־עֵז",
שֶׁהוּצִיא עַל־יַד־זֶה כָּל הַחַיּוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת מִהַסֹּטְרָא־אַחֲרָא.

כִּי הוּא מְלַחְמָה גְּדוּלָּה, וְאִי־אֶפְשֵׁר לְיַחֲד לְסַפֵּן עֲצָמוֹ
בְּמְלַחְמָה כְּזוֹ - כִּי אוֹלֵי יִבְלְעוּ אוֹתוֹ חֶסֶד־שְׁלוֹם, רַק עַל־יַד־
כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה הִיָּה כַּחֲלָאֲהֲרֹן לְהַשְׁלִיךְ אֶת מִטָּהוּ לִפְנֵי
פְּרַעֲהִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלַחְמָה הַנַּ"ל. וְגַם **"פִּינְחָס שִׁעֲשָׂה**
פְּלִילוֹת עִם קוּנוֹ" וְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַתְּפִלָּה־בְּבְחִינַת־דִּין
הַנַּ"ל - הַכֹּל הִיָּה עַל־יַד־כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁצִּוְּהוּ בְּזֶה].

"וַיִּקְרָא גַם פְּרַעֲהִי לַחֲכָמִים וְלַמְּכַשְׁפִּים,
וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חַרְטָמֵי מִצְרַיִם בְּלַהֲטִיָּהֶם כֵּן.
וַיִּשְׁלִיכוּ אִישׁ מִטָּהוּ וַיְהִיו לְתַנּוּנִים, וַיִּבְלַע
מִטָּה אַהֲרֹן אֶת מִטָּתָם" (שְׁמוֹת ז, יא־יב)

לא.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּרַפְת־הַשִּׁחַר ה, עו)

"אֶת זֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים" (קַהֲלַת ז,
יד), וְנִתֵּן כַּחֲגֵם בְּהַסֹּטְרָא־אַחֲרָא,
שֶׁתּוֹכֵל לְהַתְּעַקֵּם **"כְּקוֹף בְּפָנֵי אָדָם"** (בְּבֵא־
בְּתָרָא נח).

עַד שִׁישׁ כַּחֲגֵם לְהַחְרִטִּים וְהַמְּכַשְׁפִּים,
שִׁיעֲשׂוּ כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים - לְפַעֵל
פְּעֻלוֹת עַל־יַד־שְׁמוֹת הַטְּמָאָה, כְּמַפְרֵשׁ
בַּתּוֹרָה לְעֲנִין הַמוֹפְתִים הַנּוֹרְאִים שֶׁעָשָׂה
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ (שְׁמוֹת ז יא): "וַיַּעֲשׂוּ גַם הַחֲרִטָּמִים
בְּלַהֲטִיָּהֶם כֵּן."

אַבְל בּוֹדָאִי: אֲמַתַּת הַקְּדָשָׁה, יָדָה עַל
הָעֲלִיזוֹנָה, וְלַעוֹלָם גְּבָרָה יַד מֹשֶׁה
עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם פְּסוּק יב): "וַיִּבְלַע
מִטָּה אַהֲרֹן אֶת מִטָּתָם" - עַד שֶׁבְּכַמָּה

אותות לא יכלו החרטמים להוציא, עד שהכרחו להודות ולומר (שם ט, טו): "אצבע אלקיים היא".

ואם אף-על-פי-כן החזיק לב פרעה, אבל בסוף הכרח להודות ולומר (שם ט, כז): "ה' הצדיק", ולשלחם בעצמו.

ואחר-כך נתחרט ורדף אחריהם עד הים, ושם הראה השם את ידו הגדולה, ובקע את הים לפני בני-ישראל, ופרעה סבר שגם הוא יעבר הים, ורדף אחריהם לתוך הים, "וישב ה' עליהם את מי הים" וכו' (שם טו).

והנה מפל המעשיות הנוראות האלו וכאלו, ומפל מה שמבאר בספרי קדש מזה, אנו רואין גדל כח הבחירה שנתן השם-יתברך להאדם בזה העולם המעשה, ועקר הבחירה על-ידי שהעלים רצונו, ואינו מגלה סודו, כי אם לעבדיו הנביאים הרודפים ומתיגעים להשיג רצונו.

ואלו הנביאים והצדיקים-אמתיים, מגלים רצונו על-ידי תפלתם הקדושה, שעל-ידי-זה הם עושים מופתים ואותות נוראות בעולם, והעקר הוא משה רבנו, שהוא רבן של כל הנביאים, שעשה אותות ומופתים נוראים בעולם, אשר לא נשמעו ולא נראו בכל הארץ, כמו שכתוב (דברים ד, לב): "הנהיה כדבר הגדול הזה" וכו'.

ובל מה שעשה, הכל היה על-ידי תפלה, כמו שכתוב (שמות טו, כה): "ויצעק אל ה'". וכן ב'אלישע' אמרו רז"ל (מגלה כז): "ואלישע, כל מה דעביד, בתפלה הוא דעביד".

אבל אם-כן, כבר היה מתבטל ה'בחירה, והיה מתבטל כל העולם שנברא רק בשביל ה'בחירה. ועל-כן כל ימי קיום העולם בהכרח שיהיה 'בחירה'.

על-כן בדרכי נפלאותיו יתברך, נתן כח גם להסטרא-אחרא, שיהיה להם כח לעשות איזה מופתים לפי-שעה, על-ידי כשפים ושמות הטמאה, והגדול שבהם היה 'בלעם הרשע', שהיה לו כח בפיו פנגד משה בקדשה, ומשם נמשכין כל הכפירות רחמנא-לצלן.

ובל טעותם של כל הכופרים העובדי עבודה-זרה שבדורות הראשונים נמשך מזה, כי בודאי לא היו טפשים גמורים כמו שסוברים ההמון, ובפרט ראשיהם כמו 'בלק', ו'בלעם', ו'חרטמי מצרים', ו'חכמי בני קדם'.

רק כל טעותם היה שאמרו: "שיוכלין להמשיך רצונו כמו שרוצה כל אחד!" - כי זה מבאר בספרים, שהיו אומרים: "שמעצם גדלתו של הנמצא המחייב - הוא מרמם ומנשא לגמרי מלהנהיג בעצמו כל הנבראים!"

ועל-ידי-זה באו לידי פסילות-דעתם, ואולת-חכמתם המטעת, שאמרו: "שצריכין לעבד את האמצעי וכו', ושברוך זה יוכלו להמשיך רצונו כמו שהם רוצים!"

ו'בדרך שהאדם רוצה לילך מוליכין אותו" (מכות י) - על-כן "גדל העצה" (ירמיה לב, יט) התעה אותם, והטעם, ונתן בהם כח שיוכלו לעשות פעלות בעבדא ובמלולא וכו' וכו'.

אָבֵל בְּאֵמֶת כָּל מַעֲשֵׂיהֶם תְּהוּ, כִּי "כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדוּ" (ישעיה מ, יז), וְאִין שְׁעוּר לְהַהֲבִדֵל שְׁבִין מוֹפְתֵי מֹשֶׁה וְהַצְדִּיקִים שְׂאֲחָרְיוֹ, וּבִין 'מַעֲשֵׂה בְלָעַם' וְה'חֲרָטְמִים', כִּי "אֲתָה מְרוֹם לְעוֹלָם ה'" (תהלים צב, ט), וְלְעוֹלָם יָדָךְ עַל הָעֲלִיזוֹנָה' (רש"י שם).

וּכְמוֹ שְׂמוּבָא בְּדַבְרֵי ז"ל (בְּסִימָן רלד): "שְׂפָנְגָד כָּל מַעֲשֵׂה שְׁל הַצְדִּיקִים - יֵשׁ כְּנִגְדוֹ מַעֲשֵׂיזוֹת שְׁל רְשָׁעִים, כִּי 'פִּינְחָס פָּרַח בְּאוֹיֵר, וְגַם בְּלָעַם פָּרַח בְּאוֹיֵר" וְכוּ' (תַּרְגוּם-יְוֹנָתָן בְּמִדְבָּר לֵא, ג; וְלִקוּט-שְׂמַעוֹנִי, בְּמִדְבָּר לֵא, ג. רַמְז' תשפ"ה), אָבֵל סוּף-כָּל-סוּף "נִצַּח פִּינְחָס אֶת בְּלָעַם, וְהַפִּילוֹ עַל הַחֶרֶב וְהָרְגוֹ" וְכוּ' (שם).

לב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרֶפֶת-הַמְזוֹן וּמִים-אֲחֵרוֹנִים ה, ט - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א כח, 'בְּנֵי לָן בֵּיתָא')

עַל-יָדֵי הַתּוֹרָה, יְכוּלִין לְשַׁנּוֹת הַטְּבַע וְלַעֲשׂוֹת מוֹפְתִים נוֹרְאִים, כִּי כָּל הַנְּהַגַת הָעוֹלָם עַל-יָדָהּ.

וּמִי שְׂזוּכָה לְתוֹרָה, יְכוּל לְהַנְהִיג הָעוֹלָם כְּרִצוֹנוֹ, וְלַעֲשׂוֹת מוֹפְתִים נוֹרְאִים בְּעוֹלָם - שְׂזָהוּ בְּחִינַת כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים שְׁעֵשֶׂה מֹשֶׁה, שֶׁהַכֹּל הָיָה בְּכַח הַתּוֹרָה שֶׁהִתְחִיל לְהַמְשִׁיךְ.

אָבֵל מַחֲמַת שֵׁישׁ מְתַנַּגְדִים' שְׂמֻקְבָלִים מ'תּוֹרוֹת הַנְּפּוֹלוֹת מְאֻלְפִין-הַנְּפּוֹלִין, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַכַּח שְׁל "חֲרָטְמִי מְצָרִים שְׁעֵשׂוּ גַם הֵם בְּלִהְטִיהֶם כִּין" (שְׂמוֹת ז, יא).

כִּי בּוֹדָאֵי גַם הֵם אִין לָהֶם שׁוּם כַּח, כִּי אִם עַל-יָדֵי שְׂמֻשְׁתְּלִשְׁל לָהֶם אִיזָה יְנִיקָה מִהַתּוֹרָה, שְׂמִשָּׁם כָּל הַחִיּוֹת וְכָל הַנְּהַגַת הָעוֹלָם, רַק שֶׁהֵם מְקַבְּלִין דְּרָךְ הַקְּלָפוֹת מ'תּוֹרוֹת הַנְּפּוֹלוֹת'.

וְעַל-יָדֵי-יָזָה רְצוֹ לְהַתְגַּבֵּר נֶגֶד מֹשֶׁה, וְכָל מָה שְׁעֵשֶׂה מֹשֶׁה דְּרָךְ הַקְּדוּשָׁה עַל-יָדֵי כַּח הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה - עֲשׂוּ גַם הֵם, עַל-יָדֵי שְׂקַבְּלוּ מ'תּוֹרוֹת הַנְּפּוֹלוֹת' כְּנ"ל.

וְעַל-יָדֵי-יָזָה הַכְּבִיד לֵב פָּרַעַה לְבָלִי לְשִׁלְחָם, וְהַכֹּל עַל-יָדֵי שְׂקַבְּל מ'חֲרָטְמִי מְצָרִים', שֶׁהֵם מְקַבְּלִים חֲכָמָתָם הַרְעָה מ'תּוֹרוֹת הַנְּפּוֹלוֹת' כְּנ"ל.

עַל-כֵּן בְּשַׁעַת אָמַר יְצִיאַת מְצָרִים, הַכְּרַח הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל לְהַתְגַּלּוֹת בְּעֲצָמוֹ, בְּחִינַת (שם יב, יב): "וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מְצָרִים, אֲנִי ה'" - "אֲנִי וְלֹא מִלְּאֹד" וְכוּ' (הַגְּדָה שְׁל פֶּסַח).

כִּי "הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וְהַתּוֹרָה כְּלֹא חֵד" (זִהַר אַחֲרֵי עַג). כִּי בְּעֲצָם הַתּוֹרָה בְּשִׂרְשָׁהּ שֶׁהִיא כְּלֹא אֲלֻקוֹת, בּוֹדָאֵי אִין אַחִיזָה לְהַקְּלָפוֹת כָּלֵל, רַק כְּשִׁיזְרֶדֶת דְּרָךְ הַמְּלָאכִים'.

כִּי עַקֵּר אַחִיזַת הַתּוֹרוֹת הַנְּפּוֹלוֹת הוּא כְּשֶׁהַתּוֹרָה מִשְׁתַּלְּשֶׁלֶת וְיִזְרֶדֶת וּמִתְלַבֵּשׁ בְּבַחֲינַת 'מְלָאכִים', בְּבַחֲינַת (תַּקּוּנֵי-זִהַר יד:): "מִט"ט - שְׂכֻלּוֹל מִשְׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, שְׂשָׁם יֵשׁ אַחִיזַת טוֹב וְרַע, טָמֵא וְטָהוֹר" וְכוּ'.

וְשָׁם צְרִיכִין בְּרוּר גְּדוּל, לְבַרֵּר הַטּוֹב מִהַרַע הָאֵמֶת מִהַשְׁקֵר, וּמִי שְׂאִינוֹ זוּכָה לְבַרֵּר כְּרֵאוֹי, אֲזִי לֹא זָכָה וְכוּ', כִּי מְקַבְּל 'תּוֹרוֹת נְפּוֹלוֹת' הַנ"ל.

וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת יְצִיאַתָּם מִמְצָרִים שֶׁהִיָּתָה שָׁם אַחִיזַת הַקְּלָפוֹת מְאֹד בְּיָדוּעַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'חֲרָטְמִי מְצָרִים' שְׂיִנְקוּ מ'תּוֹרוֹת הַנְּפּוֹלוֹת' כְּנ"ל - עַל-כֵּן לֹא הָיָה

אפשר לצאת משם, עד שנתגלה כביכול השם יתברך בעצמו.

כמו שכתוב (שם יב, יב): "ועברתי בארץ מצרים, אני ה' - "אני ולא מלאך; אני ולא שרף; אני ולא השליח; אני ה' - אני הוא, ולא אחר" (הגדה של פסח).

וחישוב ד' פעמים: "אני" - כנגד ד' אלפין הנ"ל [בהתורה שם ח"א כח - שהם תקון האלפין הנפולין הנ"ל] - כי "לית 'אני' בלא 'אלף'" (עין בראשית רבה פא, ב).

הינו: שנתגלה השם יתברך בעצמו, שהוא בחינת 'עצם התורה בעצמה', ולא נתלבשה בשום 'מלאך ושרף' וכו'.

כי יש בענין התלבשות התורה כפה וכמה בחינות, ותכף בשנתלבשת באיזה בחינת מלאך ושליח - יכול להשתלשל משם איזה יניקה להקלפות, להחליף את האמת חסוֹשֵׁלוֹם, שזהו בחינת 'תורות הנפולות' הנ"ל וכו'.

על-כן אי אפשר לצאת מבחינת 'גלות מצרים' "שכולל כל הגליות" (בראשית רבה טז, ד) בגשמיות ורוחניות - כ"אם על-ידי שזוכין לתורת השם' באמת לאמתו, בבחינת: "אני ה', אני הוא ולא אחר".

שלא יהיה בהתורה שום אחיזה מאחר' ככל, רק תהיה בבחינת "אני ה', אני ולא אחר" - כי "קדש-ברוך הוא ואורייתא בלא חד", כנ"ל.

לג.

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ת, 'ראיתי מנרת זהב')

זה בחינת כל העשר מפות שהביא עליהם משה, שהראה להם: שכל

הרוחניים של כל הדברים שבעולם הם אצלו, ועל-כן יכול לעשות בעולם כמו שרוצה, ולשנות ממים לדם, ואחר-כך לחזר מדם למים וכו'.

כי מִמְנוּ כָּל החיות של כל הדברים שבעולם. ועל-כן בודאי יכול למשל בעולם ולשנות הטבע כרצונו.

ועל-כן בתחלה הראה להם 'מופת המטה שנהפך לנחש', ואחר-כך 'מנחש למטה' - כי 'מטה משה' מרמז: שפבר שבר ה' בחירה, וקדש את-עצמו לגמרי מאחיזת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), ואין נאחז בו שום רע משום מדה, שזהו בחינת (שמות יז, ט): "ומטה האלקים בידי", כמבאר בתקונים (תקוני-זחר צג), ובדברי רבנו ז"ל, עין-שם בסימן (ח"א) עט (וב'תרי-מוהר"ן לו; רנה).

ועל-כן הראה להם על-ידי ה'מטה' דיקא: שהוא יכול להזיז את-עצמו לתוך ה'צנור הרע' שלהם, שהוא בחינת 'נחש-הקדמוני', שמשם כל המדות-רעות וכל הצנורות של כל הרשעים. ואחר-כך יצא משם בשלום, כי אחר-כך יחזר מ'נחש' ל'מטה', רק שירד לשם להכניע ולשפר הרע שלהם, בבחינת (שמות ז, יב): "ויבלע מטה אהרן את מטתם".

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות פה.): "ששאלו אותו יוחני וממרא: תבן אתה מכנים לעפרים? והשיב להם: למתא ירקא, ירקא שקול [לעיר שמוכרים ירק לשם, תקח את הירק למכור].

כי כך צריכין דיקא: לכנס דיקא לתוך אותו הצנור וההנהגה של הרשעים המושלים, ולהכניעם ולשפרם, כי (סנהדרין לט:): "מניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא"

[מהיער עצמו, יתקינו את הבית יד של הגרזן, פדי לכרות את היער], בחינת: "למֵתא יִרְקא, יִרְקא שְׁקוּל" - פי צריכין לירד לתוך מֵדְתוֹ הָרַעָה דִּיקָא, שהוא הצנור שְׁלָהֶם, פְּדִי לְשַׁבָּרִם, בְּנִ"ל.

וְעַל־כֵּן הִבִּיא עֲלֵיהֶם כַּמָּה מִיַּיִ מַפּוֹת, להורות: שְׁכַל הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבָּעוֹלָם, הַכֹּל בְּיַדוֹ, פִּי בַּהֲעֵשֶׂר מַפּוֹת הָיוּ שְׁנוּיִים וּמוֹפְתִים נִפְלְאִים בְּכָל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, שֶׁהֵם: (א) 'אש', (ב) 'רוח', (ג) 'מים', (ד) 'עפר', שֶׁהֵם בְּחִינַת: (א) 'דומם', (ב) 'צומח', (ג) 'חי', (ד) 'מדבר'.

(א) פִּי נִלְקוּ ב'מִים' - בְּחִינַת יְסוּד הַמִּים'.
(ב) ו"עֵפֶר הָאָרֶץ הִיא כְּנִים" (שמות ח, יג) - זֶה בְּחִינַת יְסוּד הָעֵפֶר'. (ג) "וְרוּחַ הַקִּדִּים נָשָׂא אֶת הָאֲרֶבֶה" (שם י, יג) - זֶה בְּחִינַת יְסוּד הָרוּח'. (ד) "וְאֵשׁ מֵתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבְּרָד" (שם ט, כד) - זֶה בְּחִינַת יְסוּד הָאֵש'.

(א) וְכֵן נִלְקוּ ה'דוממים' - שהוא "עפר הארץ". (ב) וְה'צומח' - שֶׁהֵם "כָּל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה שֶׁהִפָּה הַבְּרָד" וכו' (שם ט, כה). (ג) וְכֵן ה'חי' - שֶׁהוּא ה'ערב' שֶׁבָּא עֲלֵיהֶם, וְכֵן ה'דבר' שֶׁהָרַג כָּל מִקְנֵיהֶם. (ד) וְכֵן נִלְקָה ה'מדבר' - שֶׁהוּא ה'אדם', בְּכָל הַמַּפּוֹת, בְּפָרֵט בְּשַׁחִין וּמַפְתַּבְּכוּרוֹת.

נִמְצָא: שֶׁעַל־יְדֵי הָעֵשֶׂר מַפּוֹת, הָרָאָה לָהֶם: שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם בְּכָל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת: 'אש', 'רוח', 'מים', 'עפר'; וּבְכָל ה'דומם', 'צומח', 'חי', 'מדבר' - פִּי מִמֶּנּוּ הַחַיּוֹת לְכֻלָּם, וְעַל־כֵּן יָכוֹל לַעֲשׂוֹת פְּרָצוֹנוֹ.

וְעַל־כֵּן בְּכָל פֶּעַם הָרָאָה גְּבוּרָתוֹ: שֶׁיָּכוֹל לְבַטֵּל הַמַּכָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם ח, ה): "הַתְּפָאֵר עָלַי לְמַתִּי אֶעֱתִיר לָךְ" וכו'; לְמַעַן תִּדַּע פִּי לַה' הָאֲרֶץ" (שם ט, כה).

הִינּוּ שֶׁהָרָאָה לָהֶם: שֶׁהוּא יָכוֹל לַהֲשִׁילֵם כָּל ה'חסרונות', עַל־יְדֵי ה'רוח־חיים' שָׁלוֹ - פִּי כָּל ה'מפּוֹת' הֵם 'חסרונות', וְהוּא יָכוֹל לְהַסִּיר ה'מפּוֹת', וְלַהֲשִׁילֵם כָּל ה'חסרונות' - פִּי מִמֶּנּוּ ה'רוח־חיים' לְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבָּעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן לֹא נִכְנְעוּ, עַד שֶׁהִבִּיא עֲלֵיהֶם 'מַפְתַּבְּכוּרוֹת', שֶׁהִיא 'עֵקֶר צְנוּר הַחַיּוֹת שְׁלָהֶם', "שֶׁהִיוּ עוֹבְדִים ל'טִלָּה', שֶׁהוּא בְּכוֹר לַמִּזְלֹת", כְּמוֹבָא (שְׁעָרֵי־אוֹרָה, שַׁעַר א, סְפִירָה י; מַחְבְּרַת־הַקֶּדֶשׁ לְהָאֲרִיז"ל, שַׁעַר יְצִיאַת־מִצְרַיִם; מְגִלַּת־עֲמֻקּוֹת, פְּרָשַׁת בֹּא; שְׁפַת־כֹּהֵן, שְׁמוֹת ג, כ).

וְזֶה בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר לֵג, ד): "וּבִאֲלֵהֶם עֲשֵׂה ה' שְׁפָטִים", וְעַל־כֵּן לָקָה הַמִּים תַּחֲלָה, לְפִי שֶׁהִיוּ עוֹבְדִים לָהֶם, וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם: "שֶׁכִּשְׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִפְרָע מֵאִמָּה, נִפְרָע מֵאֲלֵהֶּ תַּחֲלָה".

פִּי ה'צנור הרע שְׁלָהֶם', שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלִים ה'רוח־חיים שְׁלָהֶם' - זֶה בְּחִינַת 'עֲבוּדָה־זָרָה וְאֲלֵהִים־אַחֵרִים שְׁלָהֶם', וְעַל־כֵּן כָּל אִמָּה נִתְעָה בְּעֲבוּדָה־זָרָה אַחֲרַת, וּבִטְעוֹת אַחֵר, כְּפִי ה'מִדָּה־רַעָה שְׁלָהֶם', שֶׁהוּא ה'צנור הרע שְׁלָהֶם'.

וְעַל־כֵּן "נִפְרָע מֵאֲלֵהֶם תַּחֲלָה", שֶׁהוּא ה'צנור הרע' שְׁלָהֶם שֶׁשִּׁבַּר וְהַכְּנִיעַ וּבִטֵּל, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטְּלוּ הַמִּצְרַיִם מִמִּילָא, וַיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם.

"כָּבֵד לֵב פְּרַעַה מֵאֵן לְשַׁלַּח הָעַם" (שְׁמוֹת ז, יד)
- עֲנִין 'כְּבֹדוֹת לֵב פְּרַעַה' -

וְהִלְבַּשְׁתִּי אֶת 'תּוֹךְ וְלִבְּךָ' שֶׁל 'הַקְּדָמוֹתֵיהֶם', שֶׁלֹּא יוּכַל
 שׁוּם אָדָם לְהִבִּין זֹאת.

זֶה שְׁאִין אָדָם יְכוּל לְהִבִּין זֹאת הַחֲלָל־הַפְּנוּי - כְּלִיזָה כְּדִי
 שֶׁבְּתוֹכוֹ אֲשִׁים בְּתוֹכּוֹ כֹּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ'.

[לְקוּוֹטֵי-הַלְכוּת, תְּפִלִּין ה, ל: כָּל עֵקֶר קִשְׁיֹת וּכְבֹדוֹת
 לֵב שֶׁל פְּרַעַה שֶׁלֹּא רָצָה לְהִנִּיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל לְצֵאת -
 נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הָאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַפְּסִירוֹת שֶׁנִּדְבַק בּוֹ
 הַנִּמְשָׁךְ מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲמֹלֵק'. וְכִמּוֹ
 שֶׁכָּתַב שָׁם רַבֵּנוּ ז"ל בְּסִימָן סד, עַל פְּסוּק: "בֹּא אֵל פְּרַעַה
 כִּי אֲנִי הַכְּבֹדֵתִי אֶת לְבוֹ" - "שִׁ'פְּרַעַה' הוּא בְּחִינַת 'חֲלָל־
 הַפְּנוּי', שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ 'כְּבֹדוֹת לְבוֹ'].

"וַיִּחְזַק לֵב פְּרַעַה, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹהִים" (שְׁמוֹת ז, כב)

"וַיִּחְזַק לֵב פְּרַעַה" - לומר: על-ידי מְכַשְׁפוֹת
 אֲתָם עוֹשִׂים בּוֹ, תִּבְנֶן אֲתָם מִכְּנִיסִין לְעִפְרַיִם,
 עִיר שְׁבִלָה תִּבְנֶן, אִף אֲתָם מִבֵּיאִין מְכַשְׁפוֹת
 לְמִצְרַיִם שְׁבִלָה בְּשָׁפִים.

(רש"י: מְנַחֲת פה. שְׁמוֹת-רַבָּה ט, ז.)

לה.

(ח"א יא, א)

**"שְׂאֵלוֹ יוֹחֲנִי וּמִמְרָא לְמִשָּׁה: תִּבְנֶן אֶתָּה
 מִכְּנִים לְעִפְרַיִם, וְהָשִׁיב לָהֶם:
 אָמְרִי אֲנָשִׁי, לְמָתָא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקָל"**
 (מְנַחֲת פה. שְׁמוֹת-רַבָּה ט, ז).

[רש"י: "אָמְרוּ לִיה יוֹחֲנִי וּמִמְרָא" - רָאשֵׁי מְכַשְׁפוֹת שֶׁל
 מִצְרַיִם, לְמִשָּׁה-רַבֵּנוּ, כְּשֶׁהִתְחִיל לְעֲשׂוֹת הָאוֹתוֹת לְעֵינֵי
 פְּרַעַה, שֶׁהָיוּ סְבוּרִין שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָם עַל-יְדֵי כְּשׁוּף.

"תִּבְנֶן אֶתָּה מִכְּנִים לְעִפְרַיִם" - 'עִפְרַיִם' שֶׁהוּא מְקוֹם הַרְבֵּה
 תְּבוּאָה, אֶתָּה מִבֵּיא לְשָׁם תְּבוּאָה לְמִכּוֹר, בְּתַמְיָה? כִּךָ אֶרְצֶי-
 מִצְרַיִם שֶׁהִיא מְלֵאָה כְּשָׁפִים, אֶתָּה בָּא לְשָׁם לְעֶסֶק
 בְּכִשְׁפִים!]

"אָמַר לָהֶם לְמָתָא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקָל" - לְעִיר שֶׁגָּדַל שָׁם
 יִרַק הַרְבֵּה, הָבֵא יִרַק שֶׁלְּךָ לְמִכּוֹר, לְפִי שֶׁמִּתְקַבְּצִין שָׁם
 הַכֹּל לְקִנּוּת. הֵם אָמְרוּ לוֹ דְּבָרֵי לְצִנּוּת, וְהוּא הָשִׁיב לָהֶם
 בְּעִנְיָנָם].

לד.

(ח"א סד, ו - עֲנִין כְּבֹדוֹת-הַלֵּב)

**"בֹּא אֵל פְּרַעַה, כִּי אֲנִי הַכְּבֹדֵתִי אֶת לְבוֹ
 וְאֶת לֵב עֲבָדָיו" (שְׁמוֹת י, א).**

'פְּרַעַה' - הוּא בְּחִינַת 'חֲלָל־הַפְּנוּי'. כִּי
 'פְּרַעַה' לְשׁוֹן 'בְּטוּל', מְלִשׁוֹן
 (שְׁמוֹת ה, ד): "תְּפָרִיעוּ אֶת הָעַם".

וְגַם 'פְּרַעַה' - לְשׁוֹן 'הַתְּגַלוּת', הֵינּוּ בְּחִינַת
 'חֲלָל־הַפְּנוּי' - שֶׁהוּא 'בְּטוּל' וְ'פְּנוּי'
 מִכֹּל, וּבְתוֹכּוֹ 'הַתְּגַלוּת כֹּל הַבְּרִיאָה'.

וְשָׁם בְּ'חֲלָל־הַפְּנוּי', יֵשׁ 'כְּבֹדוֹת-לֵב' - כִּי
 אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּחִינַת הַ'חֲלָל־
 הַפְּנוּי'. וְכֹל הַחֲכָמוֹת הַבָּאִים מִשָּׁם, יֵשׁ בָּהֶם
 'כְּבֹדוֹת-לֵב' - שֶׁנִּשְׁאָרִים בְּקִשְׁיָא עַל הַשָּׁם-
 יִתְבָּרֵךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לְמַצֵּא שָׁם הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
 מִחֲמַת שֶׁפָּנָה אֶלְקוּתוֹ מִשָּׁם כְּבִיכּוֹל, כְּדִי
 שֶׁתּוּכַל הַבְּרִיאָה לְהַתְּהוּוֹת.

וְזֶה: "כִּי אֲנִי הַכְּבֹדֵתִי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב
 עֲבָדָיו". 'עֲבָדִים' - הֵם בְּחִינַת
 הַ'הַקְּדָמוֹת' שֶׁל כָּל הַחֲכָמוֹת, כִּי כָּל חֲכָמָה
 יֵשׁ לָהּ הַקְּדָמוֹת, וְהֵם נִקְרָאִים 'עֲבָדִים'
 וְ'מִשְׁמָשִׁים' לְהַחֲכָמָה.

הֵינּוּ: שֶׁכֹּל הַחֲכָמוֹת וְהַהַקְּדָמוֹת הַבָּאִים
 מִשָּׁם מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי' - יֵשׁ בָּהֶם
 'כְּבֹדוֹת-לֵב' - שֶׁנִּשְׁאָרִים בְּקִשְׁיָא, כִּנּוּל.
 [הַהַמְשָׁךְ נִמְצָא בְּתַחֲלַת 'פְּרַשַׁת בֹּא']

[כְּתַב-יָד רַבֵּנוּ ז"ל הַשִּׁיךְ לְתוֹרַה הַזֶּה, הַנִּדְפָּס בְּסוּף
 הַסֵּפֶר: "כִּי אֲנִי הַכְּבֹדֵתִי", לְשׁוֹן 'לְבוּשׁ וְהַסְתָּרָה' - "אֶת
 לְבוֹ וְלֵב עֲבָדָיו".

וְזֶה: "כִּי אֲנִי הַכְּבֹדֵתִי" - הֵינּוּ: 'הַלְּבַשְׁתִּי וְהַסְתַּרְתִּי אֶת
 לֵב וְתוֹכּוֹ' שֶׁל 'חֲלָל־הַפְּנוּי' שֶׁל הַחֲכָמוֹת הַנִּכּוּל,

"והדגה אשר ביאר מתה ויבאש" (שמות ז, כא)

לו.

(שיחות שאחרי ספורי-מעשיות)

מימי-ילדותו: פעם-אחת באו אליו עם פדיון להתפלל על ילדה ש'שרה אסתר בת יהודית', ואמר שתמות, וכך הוה.

ואמר: שידע זאת מהתורה הקדושה. שראה אז פסוק (שמות ז, כא): **"והדגה אשר ביאר מתה ויבאש"**, ובאלו התבות: **"מתה, ויבאש"** נתגלה לו זאת. **"מת"ה, ויבא"ש'** ראשי-תבות: **ש'רה א'סתר ב'ת י'הודית ו'י מת"ה.** השם-ישמרנו.

"ותעל הצפרדע" (שמות ח, ב)

"ותעל הצפרדע?" צפור דע', שיש בה דעה! - בטבעה שהעופות הם צמאין ובאין לשתות מן היאור ומן האגמים, קוראין אותם ואומרים להם: 'בואו ושתו אל תתיראו'.

"צפרדע" - מפה זו יצאה מן יסוד הנמכה דזעיר דקדשה, אל המחין עצמם דנקבא דקלפה. וזה סוד: **צפ"ר דע"ה** - רצה-לומר: מקום הדעת שלה. וכבר ידעת: כי שם במוחין שלה, הם סוד: "הנהו תרין צפרין", הנזכר בפרשת ויחי בזהר (ריז), ונתבאר שם בבאור המאמר אצלנו (שער מאמרי רבי שמעון בר-יוחאי, פרשת ויחי). וזה סוד: **צפ"ר דע"ה.** (שער-הפסיקים, פרשת וארא)

לז.

(ח"א ג)

הנה: 'קול-הנגינה', נמשכת מן ה"שתי צפרים חיות טהרות" (ויקרא יד, ד). וכתוב בזהר (ויקרא נג): **"שה'שתי צפרים' הנ"ל יונקים, מאתר דנביאים ינקין"**.

"תבן" - זה בחינת 'תבונה', כמו שכתוב (משלי ב, יא): **"תבונה תנצרך"**, שהם הבינו: **שמשוה רוצה להכניס תבונות-התורה בישראל.**

ועל-כן שאלו: **"כי בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום הם משולים לעפר"** (ספרי עקב יא), ואיך יוכל להביאם למדרגה גבוהה לתבונות-התורה?!

וזה: **"תבן"**, לשון 'תבונות-התורה', אתה מכניס ל'עפרים' - זה בחינת 'עפר', הינו 'מדרגה פחותה'.

השיב להם: **אמרי אנשי למתא ירקא, ירקא שקל'** - שעל-ידי ה'אמירות' וה'דבור' של איש הישראלי, יאיר לו ה'דבור', לכל המקומות שצריך לעשות 'תשובה', שיוכל לעשות 'תשובה'.

"ירקא" - הוא בחינת 'תשובה'. **"ירקא שקל"** - בחינת 'תשובת-המשקל'. **שה'דבור' יאיר לו** - שיוכל לעשות 'תשובת-המשקל' ממש.

[לקוטי-הלכות, ראש-חדש ג, ח (לקוטי-מוהר"ן ח"א יא הנ"ל, על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו): הינו: כי הם שאלו אותו, כי מאחר שהם במדרגה פחותה כמו בתכלית הירידה וההסתרה שהיה אז במצרים, די להעלותם מירידתם להרימם מעפר, אבל אין ראוי להביאם לתבונות-התורה, שהוא מהפך אל הפך.

והשיב להם: כי על ידי ה'תורה' זוכין לתשובת-המשקל. ועל-כן אדרבא, הם צריכים דיקא לבוא לתבונות-התורה לעמקא, לזכות לדעת גדול מאד - כדי שיהיה תשובתם 'תשובת-המשקל' ממש, ובמה שפגמו יתקנו.

כי פשהו בתכלית הירידה, היה שם דיקא מלבש דעת גדול מאד 'כנ"ל' - על-כן צריכין דיקא להעלות ולגלות הדעת הזו, לבוא לדעת גדול מאד, שזה בחינת 'תשובת-המשקל', ובמה שפגמו יתקנו].

וּכְשֶׁהַמַּנְגֵן הוּא רָשָׁע - אַזִּי הוּא לֹקַח
הַנְּגִינָה שְׁלוֹ מ'צַפְרִים
אַחֲרוֹת שֶׁבְקַלְפָּה. וְכָתוּב בְּזֶהָר (שָׁם): "כִּי
ה'צַפְרִים-שֶׁבְקַלְפָּה יִזְנְקִין מ'דִּידֵי-
הַמַּלְכוּת".

וְאִיתָא בְּכַתְבֵי-הָאֲרִיז"ל (עֶץ-חַיִּים מַח, ב):
"כִּי 'צַפְרִים שֶׁבְקַלְפָּה, הֵם מ'זַחִין
שֶׁבְמַלְכוּת-דְּקַלְפָּה; וְה'שְׁתֵּי צַפְרִים חַיִּוֹת
טְהוֹרוֹת, הֵם בְּנֵי הַמַּלְכוּת-דְּקַדְשָׁה".

לְפִיכָךְ נִשְׁתַּבַּח דְּוִד לְפָנָי 'שְׂאוּל (שְׁמוּאֵל-
א טז, יח): "וַיִּזְדַּע נֶגֶן" - כִּי ה'נְגִינָה
הִיא 'בְּנֵי-הַמַּלְכוּת; לְכֹךְ רָאוּי הוּא
לְמַלְכוּת.

וְזֶה שְׂאֵמֶר רַבֵּה בַר בַּר חָנָה (בְּבֵא-בִתְרָא עג):
"לְדִידֵי חָזִי לִי הֵחִיא אַקְרוּקְתָּא",
וּפְרַשׁ רַבֵּנוּ שְׁמוּאֵל: "צַפְרִדַּע, הֵינּוּ צַפּוֹר
דְּעָה" (תַּנְא-דְּבִי-אֲלֵהוּרְבָה פ"ז; וְעֵינן 'שַׁעֲרֵי-הַפְּסוּקִים,
פְּרָשְׁת וְאָרָא).

[הוֹסְפָה מִפְתִּיחַ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל:] כְּמוֹ שְׂאֵמֶרְנוּ:
שֶׁה'צַפְרִים הֵנ"ל שֶׁל הַקַּלְפָּה,
הֵם מ'זַחִי הַמַּלְכוּת-דְּקַלְפָּה, וְהֵינּוּ "צַפּוֹר
דְּעָה" הֵנ"ל.

"דִּתְוִי כִּי אַקְרָא דְהַגְרוּנְיָא" (בְּבֵא-בִתְרָא שָׁם)
- מְלִשׁוֹן (יִשְׁעִיָה נח, א): "קְרָא בְּגֵרוֹן"
- הֵינּוּ: שֶׁה'נְגִינָה נִמְשָׁד מְמַנּוּ, [הוֹסְפָה מִפְתִּיחַ-
יָד מוֹהֲרַנ"ת ז"ל:] מִן ה'צַפּוֹר דְּעָה" הֵנ"ל.

לח.

(ח"א טו, ה)

"לְדִידֵי חָזִי לִי הֵחִיא אַקְרוּקְתָּא" (בְּבֵא-
בִתְרָא עג), "אַקְרוּקְתָּא" פִּרְשׁ
רַש"י: "צַפְרִדַּע".

וְזֶה בְּחִינַת 'עֲלִיַת הִירָאָה לְשִׁרְשָׁה, הֵינּוּ
דְּעַת' - כִּי 'צַפְרִדַּע' הִיא מְלָה

מְרַכְבֶּת: "צַפּוֹר דְּעָה" (תַּנְא-דְּבִי-אֲלֵהוּרְבָה פ"ז;
שַׁעֲרֵי-הַפְּסוּקִים, פְּרָשְׁת וְאָרָא), וְ'צַפּוֹר' הוּא בְּחִינַת
'יְרָאָה, בְּחִינַת 'אַרְצֵי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָה כד,
טז): "מִכַּנְּפֵי הָאָרֶץ זְמֹרֹת" וְכוּ' (עֵינן בְּפָנִים).

"לְמַעַן תִּדְעַ כִּי אֵין פֶּה אֶלְקִינּוּ" (שְׁמוֹת ח, ו)

לט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, כַּפּוֹד אַב-וְאָם ב, ה - עַל-פִּי לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן ח"ב עא, 'חֲבָלִים נִפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים')

עַל-כֵּן לֹא יֵצְאוּ מִמְצָרִים, עַד שֶׁהִפָּה אֶת
הַמְצָרִים בְּעֶשֶׂר מִפּוֹת, "שֶׁהוּא

לְהַכְנִיעַ עֶשֶׂר פְּתָרִין דְּמִסְאֲבוּתָא" (זֶהָר וְאָרָא
כט. שַׁעֲרֵי-הַפְּסוּקִים, פְּרָשְׁת וְאָרָא). וְ"תַתְּאָה דְּכָל דְּרַגְוִין".
"עֶשֶׂר סְפִירוֹת דְּנוֹקְבָא הַנִּקְרָא מַלְכוּת".]

כִּי 'פָּגַם הַכְּבוֹד, הוּא 'פָּגַם 'עֲשָׂרָה
מֵאֲמֹרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם" (אֲבוֹת
פ"ה מ"א), שֶׁשְׂרָשָׁם הוּא ה'כְּבוֹד, כִּי "הַכָּל
נִבְרָא לְכְבוֹדוֹ" (שָׁם פ"ו מ"ב).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי 'פָּגַם הַכְּבוֹד, שֶׁעַל-יְדֵי-
זֶה נִפְגְּמוּ בְּחִינַת 'עֲשָׂרָה מֵאֲמֹרוֹת'
- אַזִּי יִזְנְקִים מִזֶּה חֲסוֹן-שְׁלוֹם, בְּחִינַת 'עֲשָׂרָה
מְדַרְגּוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁל הַסְּטָרָא-אַחֲרָא'.

וְעַל-כֵּן הִפָּה הַמְצָרִים 'עֶשֶׂר מִפּוֹת,
לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל 'עֶשֶׂר פְּתָרִין'
שֶׁלָּהֶם - כִּי עַל-יְדֵי ה'מִפּוֹת, נִתְגַּדַּל 'כְּבוֹדוֹ
יִתְבָּרַד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אֶצֶל כָּל מִכָּה (שְׁמוֹת ט,
כט): "לְמַעַן תִּדְעַ כִּי לֹא הָאָרֶץ", "כִּי אֵין
פֶּה אֶלְקִינּוּ" (שָׁם ח, ו), וְכִיֵּצֵא בְּזֶה.

וְהָיָה אַז בְּחִינַת 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם, כִּי שִׁדְד
הַמְעַרְכוֹת עַל-יְדֵי הַמִּפּוֹת, כִּי הִצְרָךְ
לְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם.

"אֶצְבַּע אֱלֹקִים הוּא" (שמות ח, טו)

מ.א.

(ח"א סה, בסוף)

"עֲתִיד הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַעֲשׂוֹת מַחֹל לְצַדִּיקִים לְעֲתִיד-לְבוֹא, וְכָל אֶחָד מֵרְאֵה בְּאֶצְבָּעוֹ" וכו' (תענית לא).

"מחול" - זה בחינת ה'שמחה', שהיא פְּלִי לְקַבְּלַת-הַתּוֹרָה'.

וְכַל-זֶה עַל-יְדֵי ה'בטול' - שְׁעַל-יְדֵי ה'זריחה' שֶׁל ה'רשימו' מִן ה'בטול', מִשֶּׁם בָּאָה ה'תורה' עַל-יְדֵי ה'פלים'.

זֶה בְּחִינַת "מֵרְאֵה בְּאֶצְבָּעוֹ". "מֵרְאֵה" - זֶה בְּחִינַת: ה'מֵרְאֵה' וְה'זְרִיחָה' שֶׁל ה'רשימו', שֶׁמִּשֶּׁם בָּאָה ה'תורה'.

זֶה בְּחִינַת: "מֵרְאֵה בְּאֶצְבָּעוֹ" - בְּחִינַת ה'תורה', שֶׁהִיא בְּחִינַת (שמות לא, יח): "אֶצְבַּע אֱלֹקִים".

[הפונה: על הפסוק בפרשת 'פי'תשא' (שם לא, יח): "לַחַת אָבוֹתָם בְּאֶצְבַּע אֱלֹקִים". אָבֵל מִפִּינֵן שְׁכַתוֹב גַּם בְּפִרְשָׁתוֹ: "אֶצְבַּע אֱלֹקִים", הַבְּאֵנוּהָ גַם-כָּאן].

"יד ה'" (שמות ט, ג)

מ.ב.

(ח"א נה, ג)

ה'רשעים' מְמַשִּׁיכִים בְּחִינַת רְעֵ-עֵינָי' עַל שׁוֹנְאֵיהֶם. וְהָאָדָם נִצּוֹל מֵרְעֵ-עֵינָי' הַזֶּה, עַל-יְדֵי לְמוֹדֵ-זְכוּת' שֶׁלְמֹד עַל הַרְשָׁע.

כִּי עַל-יְדֵי 'פָּנִים הַכְּבוֹד', 'פָּנִים עֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת' - נִפְגָּם כָּל הָעוֹלָם, שֶׁקִּיּוּמוֹ עַל-יְדֵי 'עֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת' שֶׁבָּהֶם נִבְרָא. וְעַל-כֵּן הֵצַרְךָ עִתָּה לְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם.

זֶה הִיָּה עַל-יְדֵי אֵלוֹ ה'עֵשֶׂר מִכּוֹת', שֶׁעַל-יָדָם נִתְגַּדַּל 'כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ' כַּנ"ל, וְנִתְבַטַּל וְנִפְלַע 'עֵשֶׂר כְּתוּרֵן שְׁלֹהֶם', שֶׁהֵם 'מַעוֹט כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ' כַּבִּיכּוֹל, וְאֵז נִתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם כַּנ"ל.

כִּי עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ שֶׁנִּתְגַּדַּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ - נִתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם, כִּי עַקֵּר חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְקִיּוּמוֹ, הוּא עַל-יְדֵי כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ כַּנ"ל, כִּי "הַכֹּל בָּרָא לְכְבוֹדוֹ" כַּנ"ל.

"וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל ה'" (שמות ח, ח)

מ.

(ח"א עה)

בְּתוֹרָה וְתַפְלָה, יֵשׁ שְׁנֵי גִּוְנִים: 'מַחֲשָׁבָה' ו'צַעֲקָה'. וְהוּא בְּחִינַת 'מֹשֶׁה' ו'דָּוִד'.

כִּי ה'צַעֲקָה' - בְּחִינַת (משלי א, כ): "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה". וְב'מַחֲשָׁבָה' - בְּחִינַת (שיר-הַשִּׁירִים ז, ב): "חֲמוּקֵי יִרְכִיז'".

ב'מֹשֶׁה' כְּתִיב (שמות ח, ח): "וַיִּצְעַק מֹשֶׁה", וְכְתִיב (דְּבָרִים לא, א): "וַיִּלְךָ וַיִּדְבַּר" וְכו', כְּלוֹמַר: שֶׁהִיָּה מְקַהֵל קַהְלוֹת בְּרַבִּים. וְזֶה בְּחִינַת: "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה".

וְב'דָּוִד' כְּתִיב (תְּהִלִּים סח, כז): "בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹקִים". וְהוּא גַם-כֵּן: "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה".

כי גם הקדוש-ברוך-הוא מלמד זכות על הרשע, בשביל להציל את הצדיק מ'רע-עין' של הרשע.

כי לסלק הדין והמשפט, צריך לזה 'התגלות היד', בבחינת (דברים לב, מא): 'ותאחז במשפט ידי', שלא לשלט על הרשע.

וכשנתגלה 'יד ה'" (שמות ט, ג; דברים ב, טו) - אזי נעשה 'צל', שבו נתפסה ה'צדיק' מ'אדם של הרע-עין'.

"ה' הצדיק" (שמות ט, כז)

מג.

(ח"א נה, ג; לקוטי-עצות, תפלה נ)

על-ידי למוד זכות על הרשע, נתחזק מאור עיניו של הצדיק, ויכול לראות ולהשיג צדקתו של הקדוש-ברוך-הוא, ויכול לידע ולהבין: כי "ה' הצדיק" (שמות ט, כז) - אף-על-פי שהרשע זוכה בדין.

ונתפשט לבו מעקמומיות שהיה לו קדם, ונתחזק אמונתו, ויכול להתפלל.

"כצאתי את העיר אפרש את כפי" (שמות ט, כט)

מד.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

עקר 'אמונה', בבחינת 'תפלה', בבחינת 'נסים', אינו אלא ב'ארץ-ישראל', כמו שכתוב (תהלים לז, ג): "שכן ארץ ורעה

אמונה". ושם עקר 'עליות התפלות', כמו שכתוב (בראשית כח, יז): "וזה שער השמים".

ובשביל-זה כשפגם אברהם "במה אדע" (שם טו, ח), ובה פגם ב'ירשת ארץ', שהיא בבחינת 'אמונה', בבחינת 'תפלה' - היה 'גלות-מצרים'.

ודוקא "יעקב ובניו ירדו מצרים" (יהושע כד, ד - בהגדה של פסח) - כי "הם בבחינת שנים-עשר נסחאות התפלה" (שער-הכוננות, דרושי עלינו-לשבח א).

והוריד אותם ב'גלות', ו'מצרים' הוא 'הפך הנסים', כמו שכתוב (שמות יד, כז): "ומצרים נסים לקראתו" - שאין שם 'מקום הנסים', ואין שם 'מקום התפלה', כמו שכתוב (שם ט, כט): "והיה כצאתי את העיר אפרש את כפי".

"וכל הגליות מכנים בשם 'מצרים', על שם שהם מצרים לישראל" (בראשית רבה טז, ד). וכשפוגמין ב'אמונה', ב'תפלה', ב'ארץ-ישראל', יורד ל'גלות'.

מה.

(תני-מוהר"ן רכו)

שמעתי מרבי נפתלי, שאמר באומאן: "כצאתי את העיר אפרש את כפי" (שמות ט, כט).

[לקוטי-הלכות, חול-המועד ד, טו: מיתת הצדיקים שבהויץ-לארץ, הוא בבחינת 'תפלה בבחינת דין' - שמוסרים גופם שיקבר בחויץ-לארץ, ששם יניקת הסטרא-אחרא, ונדמה להסטרא-אחרא שהיא בולעת את הגוף הקדוש הזה.

אבל זה הגוף-הקדוש, הוא 'בעל-כח גדול', ועומד להסטרא-אחרא בצוארה - עד שמכרחת על-ידי-זה להקיא הקאות הרבה מקרבה ובטנה וכו', עד שיגמר הצדיק מה שהתחיל. כי אז אינו פוסק מלעסוק בבחינת 'תקון-התפלה' הנ"ל, עד שיגמר כרצונו, בבחינת (שמות

ט, כט): "כִּצְאֹתִי מִן הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְי" - כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעִיר אֶל קְבֵרוֹ, אִזּוּ יִפְרֹשׁ אֶת כַּפְיֹו בַתְּפִלָּה הַנִּלְכָּד עַד שִׁיִּגְמֹר מִה שְׂרוּצָה.

וְעַל־כֵּן שָׁם עַל קְבֵרוֹ - יָכוֹל כָּל אֶחָד לְהִתְתַּקֵּן, אֶפְלוּ הַצְּרוּעֵי־שִׁבְגֵרוּעִים וְכוּ', וְעַל־כֵּן שָׁם הִכָּל יִתְתַּקְּנוּ כְּרֹאוֹי, כָּל מִי שִׁיִּזְכֶּה לָבֵא לְשָׁם בְּחַיָּיו וְכוּ'.

[פְּרִפְרָאוֹת־לְחֻכְמָה ח"ב ת, יד: וְנִשְׁמַע מִפִּיֹו הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָמַר בְּאוֹמְרוֹ: "כִּצְאֹתִי אֶת הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְי" - הֵינֵנו כְּאוֹמֵר: שֶׁאֲחֵר הַסְּתַלְקוֹתַי, אִזּוּ יַעֲסֹק בְּשִׁלְמוֹת תְּקוּנַי הַתְּפִלָּה, לְגַמֵּר אֶת שְׁלוֹ כְּרִצּוֹנִי.]

"כִּצְאֹתִי מִן הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְי" (שְׁמוֹת ט, לה)

מו.

(ח"א כב, א"ב)

יֵשׁ 'חֹתָם', וְיֵשׁ 'חֹתָם בְּתוֹךְ חֹתָם' (עֲבוּדָה־זָרָה ל"א).

(א) 'חֹתָם הַפְּנִימִי' שֶׁל הַרְגֵלִין' - בְּחִינַת 'מוֹכִיחַ־הַדּוֹר' שֶׁהוֹלְכִים לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל.

(ב) 'חֹתָם' שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִזֶּה ה'חֹתָם', הֵינֵנו: 'חֹתָם הַחִיצוֹן' שֶׁל ה'יָדִים', בְּחִינַת 'יָדִים' הַמְּקַבְּלִים 'מוֹסֵר' מֵאֵלֹו ה'מוֹכִיחִים', בְּחִינַת (אִיּוֹב לז, ז): "בַּיָּד כָּל אָדָם יִחַתּוֹם".

וְה'יָדִים' - זֶה בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', שְׁנֵתְקַבֵּל בָּהּ ה'מוֹסֵר', בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת ט, לה; בַּמִּדְבָּר יז, ה; כז, כג): "כִּצְאֹתִי מִן הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְי" בְּחִינַת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה".

מז.

(ח"א נו, ט)

ה'יָדִים' - הֵן בְּבְחִינַת 'שְׁמַיִם', וְשָׁם כָּל הַדְּבוּרִים, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, פט): "לְעוֹלָם ה' דְּבַרְךָ נִצָּב בַּשְּׁמַיִם" - נִמְצָא: שֶׁמְקַבְּלִין הַדְּבוּרִים מֵהַיָּדִים.

וְזֶה בְּחִינַת: "כִּצְאֹתִי מִן הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת כַּפְי" הַנֶּאֱמָר בְּמִשְׁנֵה (שְׁמוֹת ט, לה; בַּמִּדְבָּר יז, ה; כז, כג), וּבְשֶׁאֵר נְבִיאִים - כִּי שָׁם כָּל הַדְּבוּרִים, וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין אוֹתָם (עֵינן בְּפָנִים).

לקוטי תפלות

פרשת וארא

מפתח התפלות: [א] "וידבר משה בן אל בני ישראל" - אין מי שיוכל לעזר אותנו, כי-אם הצדיק הגדול במעלה מאד, כמו משה רבנו עליו-השלוש. [ב] "ולא שמעו אל משה, מקצר-רוח ומעבדה קשה" - שנזכה לאמונה-שלמה בהשם ובצדיקים-האמתיים, ועל-ידי-זה לא נצטרך לסגופים ותעניות ושאר עבודות קשות; ונזכה להנצל מ'פגם וקטנות האמונה'.

בי מעצם גדלת מעלת משה רבנו עליו-השלוש, היה יכול להכניס השגת-אלהותך, אפלו לאנשים פחותים בדיוטא התחתונה מאד, כמנו היום.

ועתה באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, "גדל העצה ורב העלילה". למדני והורני, באיזה דרך, באיזה אופן, באיזה זכות, באיזה עצה ותחבולה, אזכה אנכי גם-כן, להשיג השגת אלהותך, אשר לך נוצרת.

באשר אתה ידעת, כי לא נבראתי בעולם השפל הזה, אלא כדי לרדף אחר התכלית הטוב הזה, להשיג השגת אלקותך יתברך.

מרא דעלמא פלא, אתה ידעת, כי אין מי שיוכל להכניס בנו השגת-

☉ [א] לקוטי-תפלות ח"א ל ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

"לכן אמר לבני-ישראל וגו', וידבר משה

בן אל בני-ישראל" (שמות ו, ו-ט)

"כל מה שהוא קטן ומרחק ביותר מהשם-יתברך, צריך רבי גדול ביותר. כמו בשהיו ישראל במצרים, שהיו משקעים במ"ט שיערי טמאה - היו צריכים משה רבנו עליו-השלוש" (לקוטי-מוהר"ן ח"א ל)

שנזכה ל'מנהיג-אמתי', גדול במעלה מפלגת ועצומה מאד מאד, כמו משה רבנו עליו-השלוש, כי אין מי שיוכל לעזר אותנו, כי-אם הצדיק הגדול במעלה מאד

מה רב טובך אשר עשית עמנו על-ידי משה רבנו עליו-השלוש, אשר הוא האיר עינינו, והוציאנו מאפלה לאורה, מחשך לאור גדול, מעמקי הגלות בגוף ונפש וממון, ממ"ט שיערי-טמאה למ"ט שיערי-קדשה.

אלהות, כי אם צדיקי-הדור האמתיים
הגדולים במעלה מאד מאד.

כי לפי עצם ירידתנו והתרחקותנו ממך
מאד, וכפי פחיתות נפשנו שאנו
יודעים בעצמנו, אנו צריכים עכשיו
'מנהיג-אמתי', שיהיה גדול במעלה
מפלגת ועצומה מאד מאד.

כי כל מה שהחולה נחלש ביותר, הוא
צריך רופא גדול ביותר. וישראל
במצרים שהיו במדרגה פחותה מאד
במ"ט שערי-טמאה, לא היה מי שיוכל
לעזר להם, כי אם משה רבנו עליו-
השלום.

ועכשיו שנפלנו בגלות גדול בגוף
ונפש, יותר ויותר מגלות-
מצרים, בודאי אין מי שיוכל לעזר
אותנו, כי אם הצדיק הגדול במעלה מאד
שיהיה בבחינת 'משה רבנו'.

ולא די שאין אנו זוכין להתקרב
לצדיק-אמתי כזה, אף גם
בעונותינו הרבים שפכת חמתך עלינו,
ולקחת מאתנו כל מאורי עינינו, כל
צדיקינו-האמתיים הגדולים במעלה
מפלגת ועצומה מאד.

ומה נעשה עכשיו בעת הזאת, בפרט
איש כמוני, חולה כמוני, מדכא
ומענה ביסורי הנפש והגוף כמוני, נגוע
ומכה ומטרף ומבלבל, "איש מכאבות
וידוע חלי", מלא פצעים רבים ועצומים
בלי שעור. "מכף רגל ועד ראש אין בי
מתום, פצע וחרבורה ומכה טריה". מה

אומר ומה אדבר ומה אצטדק, מי יחמל
עלי ומי יקום בעדי.

אבי שבשמים, אתה ידעת את כל
לבבי, "ראה עניי וחלצני". רואה
בעלבון עלובים, ראה בעלבוני. החומל
על דל, חמל על דלותנו. "מציל עני
מחזק ממנו, ועני ואביון מגוזלו". הצל
והושיע עני ואביון כמוני, הוציאני מבין
שני הפפירים. "הצילה מחרב נפשי, מיד
כלב יחידתי".

עזרני והושיעני, ומחל לי על כל
עונותי הרבים, ותקנני בעצה-
טובה מלפניך, והושיעני מהרה למען
שמך, וזכני להתקרב אליך באמת מעתה
ועד עולם.

ועשה מה שתעשה, באפן שאזכה
להשיג השגת אלהותך, באמת
ובאמונה-שלמה, בקדשה ובטהרה
גדולה, ובענוה אמתיות, כרצונך וכרצון
צדיקיך-האמתיים.

חום וחסני, והצילני והושיעני בכל מיני
הצלות וישועות, והעלני מהרה
מאפלה לאורה, משעבוד לגאלה, מגון
לשמחה. ותטהרני מהרה מכל מיני
טמאות, ותקדשני בכל מיני קדשות.

ואזכה לעלות ולהכלל מהרה, בכל
החמשים שערי-קדשה, באמת
ובאמונה-שלמה ובענוה אמתית.

עד שאזכה "לחזות בנעם יהוה ולבקר
בהיכלו", להשיג השגת אלהותך
בתכלית מדרגה העליונה, ולהכניס
השגת אלהותך בלב כל ישראל עמך,

בְּקִדְשָׁהּ וּבְטָהֳרָהּ גְדוֹלָהּ, בְּאֵמֶת
וּבְאַמוּנָהּ-שְׁלֵמָהּ וּבְעֲנוּהָ אֲמִתִּית כְּרִצוֹנָהּ
הַטוֹב.

"הָאִירָה פָּנֶיךָ עַל עַבְדְּךָ, הוֹשִׁיעֵנִי
בְּחֶסֶדְךָ. פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדְּךָ,
וְלַמְדֵּנִי אֶת חֻקֶיךָ. אֲנִי בְּצַדֵּק אֶחְזֶה פָּנֶיךָ,
אֲשַׁבְּעָה בְּהִקְיִן תְּמוּנָתְךָ. וְלֹא נִסּוּג מִמֶּךָ,
תַּחֲיִנּוּ וּבִשְׂמֶךָ נִקְרָא. יְהוָה אֱלֹהִים
צְבָאוֹת, הִשִּׁיבֵנוּ, הָאֵר פָּנֶיךָ וְנִשְׁעָה."
אָמֵן וְאָמֵן.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַפְנֵי לְהֶאֱמִין בְּךָ
וּבְצַדִּיקֶיךָ-הָאֲמִתִּיִּים, בְּאַמוּנָהּ-
שְׁלֵמָהּ. וְזַפְנּוּ לְבַחֲיַנֵּת 'אֶרְךָ-רוּחַ', שְׂיִהְיֶה
לָנוּ בְּחִינַת 'אֲרִיכַת הַרוּחַ', לְהֶאֱרִיךְ אֶפְנוֹ
וְרוּחָנוּ עַל כָּל דְּבָר. וְלֹא יִבְלַבֵּל אוֹתָנוּ
שׁוּם דְּבָר וְשׁוּם מְנִיעָה, מֵעֲבוּדָתְךָ
הַקְּדוּשָׁה.

וַיִּקְרָא בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "טוֹב אֶרְךָ-
רוּחַ, מִגְּבַהּ-רוּחַ", וְנֶאֱמַר: "טוֹב
אֶרְךָ אֶפִּים מִגְּבוּר, וּמִשָּׁל בְּרוּחוֹ מִלְכֹד
עִיר".

וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי כְּפִירוֹת רַחֲמָנָא-
לִיצְלָן, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנֵּת: "אֵף
אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם".

וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי 'פְּגָם-אַמוּנָה'
וְ'קִטְנוֹת-הָאֲמוּנָה', שֶׁזֶה
בְּחִינַת "קִצְרֵ-רוּחַ" רַחֲמָנָא-לִיצְלָן.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יָדַעְתָּ מֵה
שֶׁנַּעֲשָׂה עִמָּנוּ בְּדוֹרֵה-שְׁפָל הַזֶּה,
וְאִיךָ שָׂרְבִים קָמִים עָלֵינוּ בְּרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׂמִיּוֹת, וְרוֹצִים לְהַעֲבִירֵנוּ עַל דַּת
מִמֶּשׁ רַחֲמָנָא-לִיצְלָן, וְלִהְכַנִּיס כְּפִירוֹת
רַחֲמָנָא-לִיצְלָן בְּיִשְׂרָאֵל.

עַד שֶׁאֶפְלוּ אֵצֶל הָאֲנָשִׁים-כְּשָׂרִים,
נִפְגְּמָה הָאֲמוּנָה מְאֹד, וְהִיא בְּבַחֲיַנֵּת
קִטְנוֹת וְשְׁפָלוֹת מְאֹד.

עַל-בֵּן חוּס וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וְזַפְנּוּ
לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָתְךָ-הַקְּדוּשָׁה,
וְלְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְצַדִּיקֶיךָ-הָאֲמִתִּיִּים,
בְּאַמוּנָהּ-שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, וּבְלִב-שָׁלֵם וְנִכּוֹן.

⊙ [ב] תְּפִלוֹת-וְתַחֲנוּנִים ח"ב ה ⊙

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פו, 'מקצר רוח';
ועל-פי שיחות-הר"ן קמ, 'מקצר רוח')

"וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה, מִקְצַר-רוּחַ
וּמֵעַבְדָּה קָשָׁה" (שְׁמוֹת ו, ט)

שֶׁנִּזְכָּר לְאַמוּנָהּ-שְׁלֵמָהּ בַּהֲשִׂים וּבְצַדִּיקִים-
הָאֲמִתִּיִּים, וְנִזְכָּר עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁלֹּא נִצְטַרְךָ
לְסוּגוֹפִים וְתַעֲנוּיֹת וְשָׂאָר עֲבוּדוֹת קָשׁוֹת - וְנִזְכָּר
לְהִנְצֵל מ'פְּגָם-אַמוּנָה' וְ'קִטְנוֹת-הָאֲמוּנָה'

"לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ נְכוּן
חִדָּשׁ בְּקִרְבִּי. אֵל תְּשִׁלִּיכֵנִי
מִלְּפָנֶיךָ, וְרוּח־קִדְשְׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי.
הִשִּׁיבָה לִּי שְׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ, וְרוּחַ נְדִיבָה
תִּסְמְכֵנִי.

אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמָיָה, אֲשִׁיחָה
וְתַתְּעִטֵּף רוּחִי סֵלָה. אֲזַכָּרָה
נְגִינָתִי בְּלִילָהּ, עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ
רוּחִי. מִהֵר עֲנֵנִי יְהוָה, כָּלֵתָה רוּחִי, אֵל
תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי, וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יְרֵדֵי
בוֹר".

שַׁעֲשׂוּעִים גְּדוּלִים מֵעֲבוּדָתְךָ וּמַחֲדוּשֵׁי-
תוֹרָה שְׁלָהֶם."

עַד שְׁלִפְעָמִים מִתְרַשְׁלִים עַל-יְדֵי-זֶה
מִתוֹרָה וְעֲבוּדָה, מִחֲמַת 'קִטְנוֹת-
אֱמוּנָה' שֵׁישׁ בָּהֶם, שְׂאִינָם מֵאֲמִינִים
בְּעֶצְמָם, כְּרֹאֵי לְהֶאֱמִין בְּשִׁלְמוֹת.

עַל-כֵּן חוֹס וְחַמֵּל עָלֵינוּ, וְזִכְנוּ
לְאֱמוּנָה-שְׁלֵמָה וַיִּשְׁרָה בְּכָל
הַבְּחִינּוֹת, עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה, שֶׁלֹּא
נִצְטַרֵּךְ לְסִגּוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת וּשְׂאֵר עֲבוּדוֹת
קִשׁוֹת הַרְבֵּה.

רַק נִזְכָּה: שְׁנוּכָל לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּכָל דְּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם, וְלִקְיָם מִקְרָא שְׁכַתּוֹב:
"בְּכָל דְּרִכְיָךְ דְּעָהוּ, וְהוּא יִישַׁר
אֲרַחֲתִיךָ". אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

וְזִכְנוּ לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּעֲבוּדָה גְּדוּלָה,
וְלִמְסַר נַפְשֵׁנוּ מִמַּשׁ עַל-הַתוֹרָה
וְעַל-הָעֲבוּדָה, וְעַל כָּל דְּבָר וְדָבָר הַנוֹגֵעַ
לְקִדְשֵׁת הָאֱמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה, וְלִקְבֹּל עָלֵינוּ
כָּל הָעֲבוּדוֹת-קִשׁוֹת, בְּשִׁבִיל לְעֲשׂוֹת
רְצוֹנְךָ, בְּבַחֲיַנֵּת שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ-זְכוּרֵנָם-
לְבָרְכָה: "בְּשַׁעַת הַשְּׂמַד, אֲפִלוּ אֲעַרְקֶתָא
דְּמִסְאֵי יַהֲרֵג וְאֵל יַעֲבֹר".

וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל מִינֵי 'קִטְנוֹת-הָאֱמוּנָה',
כִּי כָּבֵד הוֹדַעְתָּ לָנוּ: "שֵׁישׁ
אֲפִלוּ צְדִיקִים שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנֵּת 'קִטְנֵי-
אֱמוּנָה'. וְאֲפִלוּ אוֹתָם שְׂזוּכִים לְ'אֱמוּנָה-
שְׁלֵמָה', הֵם גַּם-כֵּן לְפַעְמִים בְּבַחֲיַנֵּת
'קִטְנֵי-אֱמוּנָה', עַל-יְדֵי שְׂאִין לָהֶם אֱמוּנָה
בְּעֶצְמָם וּבַחֲדוּשֵׁי-תוֹרָתָם, וְאִינָם
מֵאֲמִינִים בְּשִׁלְמוֹת שֵׁישׁ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ

